

Vedlegg 2:

Tematisert bearbeiding

Første del: tematisert bearbeiding av intervjuer	2
1. Hva betyr arealnøytralitet for deg?	3
2. Hvordan definerer dere nullpunktet?	5
3. Hva er din drivkraft/hovedrasjonale?	8
4. Hvordan vil du beskrive ditt partis natursyn?	13
5. Hvordan vil du beskrive ditt partis syn på vekst?	20
6. Hvordan er sammenhengen mellom deres syn på vekst, natur og arealnøytralitet?	29
7. Andre problemstillinger rundt arealnøytralitet?	34
8. Hvorfor er Arbeiderpartiet for arealnøytralitet i Nordre Follo?	37
9. Hvordan skal man kompensere for nedbygd natur eller matjord?	41
Andre del: tematisert bearbeiding av dokumentanalysen	42

Første del: tematisert bearbeiding av intervjuer

Kategorier for temaer i intervjuene

- [1. Hva betyr arealnøytralitet for deg?](#)
- [2. Hvordan definerer dere nullpunktet?](#)
- [3. Hva er din drivkraft/hovedrasjonale?](#)
- [4. Hvordan vil du beskrive ditt partis natursyn?](#)
- [5. Hvordan vil du beskrive ditt partis syn på vekst?](#)
- [6. Hvordan er sammenhengen mellom deres syn på vekst, natur og arealnøytralitet?](#)
- [7. Andre problemstillinger rundt arealnøytralitet?](#)
- [8. Hvorfor er Arbeiderpartiet for arealnøytralitet i Nordre Follo?](#)
- [9. Hvordan skal man kompensere for nedbygd natur eller matjord?](#)

I parentes i rubrikken "sentralt tema" skrives notater til analysedelen fortløpende.

1. Hva betyr arealnøytralitet for deg?

Naturlig enhet	Sentralt tema	I-person
<p>Ja det betyr sånn jeg ser det at det som er natur i dag også skal være natur i morgen. Vi skal altså ikke ha fortsatt nedbygging og svekking av naturen, og vi skal klare å drive vår samfunnsutvikling innenfor de arealer vi har bygd ned. Det er det første og viktigste som ligger bak prinsippet om arealnøytralitet.</p>	<p>Stans: Mener arealnøytralitet først og fremst betyr stans i nedbygging av natur og matjord.</p>	<p>1</p>
<p>Også har jeg et mål på sikt at vi ikke bare skal være nøytrale, men bli positive på naturens vegne, og altså at naturen blir rikere enn hva den er i dag.</p>	<p>Naturpositivitet: Mener vi bør bli naturpositive på sikt.</p>	<p>1</p>
<p>For meg betyr arealnøytralitet at vi ikke alltid skal velge å ta nytt areal og bruke til nye ting. Vi skal se om "trenger vi dette, kan vi gjenbruke noe vi har", og at vi skal verne om jordbruk. Så er jeg veldig for å verne om skogbruk, eller skogen vår, men også de nærområdene der folk bor. Så betyr ikke det nødvendigvis at jeg er for fortetting som vi driver med i eplehagen, men jeg tror vi må forberede oss på at dersom vi vil bo sentralt så må vi bo oppover, og ikke bortover. Så for meg så betyr det at vi må bruke minst mulig nytt areal.</p>	<p>Mener at arealnøytralitet betyr at man skal bruke minst mulig nytt areal.</p>	<p>2</p>
<p>(Det betyr) at vi på en måte ikke skal bygge ned noe uten at vi erstatter det med noe. Men så spiller det en rolle at du kan ikke bygge ned en kvalitet og erstatte det med en lavere kvalitet. Så for meg er arealnøytralitet at skal du bygge ned noe av en viss kvalitet, så skal du restaurere natur med samme kvalitet eller helst bedre. Da snakker du om arealnøytralitet. Det betyr ikke at du ikke skal bygge ned noen ting, for det går ikke i et samfunn, men at du skal passe på at du ikke bygger ned mer natur enn du allerede har gjort. Du må gjenbruke industriområder, ikke sant, bygge mer smart på det allerede nedbygde arealet også videre for å unngå... å.. og klarer du ikke dét så må det erstattes.</p>	<p>Mener at arealnøytralitet innebærer at nedbygd natur/matjord må erstattes med areal av samme kvalitet. Mener å slutte å bygge ned natur/matjord helt, ikke går i et samfunn.</p>	<p>3</p>
<p>...jeg tenker det skal være et nullsumspill, men at du kan ikke være så kategorisk at du sier nei bare fordi det er for eksempel en skog, for eksempel da, det er noe som ligger gammelt inne i kommuneplanen fra før, som har ligget inne i kanskje 15, 20, 30 år, hvor det ligger detaljreguleringer, hvor det ligger planer, det kan være på for eksempel en skog. Og da tenker jeg at da må vi passe på at vi prøver å erstatte det, med... ved å sikre annen type grøntareal et annet sted, med samme kvalitet.</p>	<p>Legger vekt på fleksibilitet, men samtidig at dettes skal skje innen strenge rammer for kvalitet.</p>	<p>3</p>
<p>Jeg tror ikke det går an å leve helt isolert på det, fordi du vil</p>	<p>Nevner igjen at de ikke</p>	<p>3</p>

<p>alltid måtte ta noen hensyn knyttet til arbeidsplasser til kommunen, behov for skoler, behov for sykehjem, behov for... ja sykkelsti da. Sykkelsti går jo alltid ved siden av en hovedvei, skal du ha en trygg sykkelvei for at folk skal gå over på sykkel, må du kanskje ta noe av den grøfttekanten, som er jo å bygge ned. Vi kommer ikke til å være, vi er ikke helt svart-hvitt på det, vi kan ikke være svart-hvitt på det. Det er alltid mange hensyn å ta som må veies opp mot hverandre, men det skal erstattes, man må erstatte naturen.</p>	<p>vil se svart-hvitt på nedbygging av natur, men at det som går tapt må erstattes/kompenseres</p>	
<p>Arealnøytralitet er altså å bygge på allerede nedbygde... transformere og bygge på allerede nedbygde områder, fremfor å bruke urørt mark... ...arealnøytraliteten åpner også for at du kan ta et annet nedbygd areal- og transformere det over til natur. Så det er jo så lenge det blir et nullspill.</p>	<p>Stans: mener at det betyr at man hovedsakelig skal prioritere utbygging innenfor eksisterende byggesone, men at det er åpning for kompensasjon så lenge det blir et nullsumspill.</p>	4
<p>...For arealnøytralitet er på mange måter en politisk ambisjon som du kan fylle med veldig mange... du kan fylle det med egentlig hva som helst av innhold, nesten. For det er et veldig vidt begrep.</p>	<p>Mener arealnøytralitet kan fylles med nesten hva som helst av innhold.</p>	5
<p>Ambisjoner er lett å overse hvis du ikke setter det i et system, hvis du ikke lager konkrete tiltak på hvordan du faktisk skal nå den dimensjonen. Da må du fylle det med innhold. For oss var arealnøytralitet nevnt i tidligere kommuneplaner. Det som har skjedd hos oss er at vi har klart å fylle det med konkret innhold. Når vi har den ambisjonen og vi setter oss klare mål og tiltak for å bli arealnøytrale, så må vi følge opp. Vi legger press på både administrasjonen, som vi styrer gjennom kommunestyret, men vi legger også press på oss selv.</p>	<p>Fremholder at arealnøytralitet trenger konkrete tiltak for å nå målene. Lakmustesten er når man får søknader om dispensasjoner.</p>	5
<p>Jeg oppfatter det slik at man ikke skal bruke mer natur eller matjord enn det man allerede har gjort. Man skal ikke bygge ned, man skal ikke ta for seg av det som er tilgjengelig av natur og matjord. Hvis man skal bygge, så må man bygge på det området som allerede er tatt i bruk. Det vil i praksis bety fortetting. Det vil bety at man må tenke smart og lurt og dele på arealet som allerede er brukt.</p>	<p>Stans i nedbygging av natur og matjord. Heller fortette og transformere i eksisterende byggesone.</p>	6

2. Hvordan definerer dere nullpunktet?

Naturlig enhet	Sentralt tema	I-person
<p>...fordi du har reguleringer som har vært er relativt ferske og som vi som kommune har gått inn for å ikke reversere alt, men å si at fra nå av regulerer vi aldri for nedbygging av natur, og så er det enkelte tidligere vedtak som fortsatt blir realisert, sånn at du har noen, du vil ha en overgangsperiode, som vi er midt oppe i nå, som fortsatt vil gi noen skadevirkninger i noen få år til, og det, jeg personlig skulle vært, trukket den streken, strikken enda lenger, og sagt fra i dag av, og virkelig gått enda mer inn for å bremse de nyeste prosjektene, men jeg synes det er bra vi har kommet til enighet om det vi har, og det er gode grunner for å ikke ta omkamper om alt. Det bidrar også til at vi er en forutsigbar og seriøs areal.. Hva heter det... forvalter som kommune, som også kan få til et godt samarbeid med utbyggere og andre fordi vi spiller etter de spillereglene som finnes, da.</p>	<p>Ambisiøs: Skulle gjerne gått lenger, men ser også verdien av å være en forutsigbar arealmyndighet</p>	1
<p>hvis vi hadde fått bestemme, hadde vi nok forena de tinga vi har brukt mye tid på i Nordre Follo, det er jo startpunktet for arealnøytraliteten, og den kunne jeg nok tenkt meg at ikke var for denne arealplanen vi skal rullere nå, men tenkt at vettuhva, vi vedtok dette inn i Nordre Follo, så da starta det da.</p>	<p>Mener nullpunktet gjerne kunne vært tidligere i tid (en strengere definisjon)</p>	2
<p>Ja vi ville nok det (definert nullpunktet strengere). Egentlig. På noen av tinga. Og det har også vist seg i noen av de vedtaka vi mine medlemmer, mine utvalgsmedlemmer har vært med på å fatte og da, bare sånn i det utvalget klima, areal og byggesak rundt det som går på dispensasjoner, så har nok vi fordi vi ønsker en strengere forståelse av arealnøytralitet og når det inntraff.</p>	<p>Ambisiøs: skulle gjerne gått lenger, og lett arealnøytralitet inntreffe tidligere</p>	2
<p>...det forrige vi tok stilling til var vel at vi ønsket vel en slags tidslinje fra når vi skulle begynne å regne på dette arealregnskapet, og der la vi vel, jeg husker ikke helt hva vi stemte for der. Jeg tror vi stemte for en ganske streng definisjon for å hindre mer nedbygging, sånn at man ikke skulle ta inn... og starte på alt som allerede lå inne i kommuneplanen, men kaste ut ting og starte på null fordi det hadde vært hundrevis av mål som da hadde blitt nedbygget uten at det hadde gått inn i dette regnskapet, hvis vi skulle regna på den måten at alt som ligger inne fra før skulle være nullpunktet...så setter vi nullpunktet til hva som ikke er realisert, om jeg husker riktig...Og det er nok det som vil være Venstres linje nå også: "nei nå starter vi".</p>	<p>Mener de stemte for å sette nullpunktet til prosjekter som ennå ikke er realisert (red.anm. Ikke juridisk presis ordbruk).</p>	3
<p>...vi har noen eksempler spesielt på Langhus, der vi har bygget, ikke vi da, men utbygger, latt dem få lov på Langhus gård, det er jo bygget på dyrka mark og på dyrkbar mark. Og det er jo bygget mye ned nå, resten</p>	<p>Nevner prosjekt på Langhus gård, Linås og</p>	4

<p>der nå får du ikke gjort dyrkbar igjen, det vil ikke være lønnsomt for noen, ikke sant å dyrke der. Men vi tok i hvertfall ikke på andre siden der sa vi nei, her må dere sette tilbake igjen etterpå, av motorveien...eller av fylkesveien. Og så har du Linås, som også er skog og vil vel kalle det simpel skog, men like fullt er det skog som nå er tatt ned for å bygges på, så det er trærne er hogget ned, de er nede nå så de har tatt ned, der er det godt i gang, den har vi jo kjørt igjennom så den er gått hele veien gjennom. Så det er noen avveininger som gjøres på det, men jeg tror jo at ved at vi har vi har satt arealnøytralitet på agendaen, er det jo fordi vi mener noe med det. Og vi mener og at vi må være strengere på det. Vi har jo blant annet Ski Øst, som er et fremtidig utbyggingsområde. Det har jo vært helt i departementet, for der er det mye dyrka mark som har gått, som har.. Men det ble mindre enn det som var planlagt, for vi klarte å få et flertall i kommunestyret i Ski den gangen, som gikk på det, og så gikk det til departementet, men det er en reserve, så det får vente.</p>	<p>Ski Øst som prosjekter som blir realisert uten å bli satt tilbake som del av arealnøytralitetsbegrepet.</p>	
<p>Vi har vært restriktive på hva vi ønsker å bygge, men hører at det blir utfordret av Senterpartiet og Høyre, Frp og Pensjonistpartiet, som kan få flertall, for å bygge mer på Skotbu.</p>	<p>Mener flertallet for en restriktiv variant av arealnøytralitet er knapt.</p>	<p>4</p>
<p>I begynnelsen av den første behandlingen var det noen områder som vi ikke var helt enige med kommunedirektøren i at skulle bygges ut. Vi gjorde noen endringer der, men det var ikke noe sånn store greier.</p>	<p>Flertallet tilbakeførte at par mindre områder til LNF enn kommunedirektøren anbefalte i 1. gangs.</p>	<p>5</p>
<p>I vår kommune har vi tatt grep av kommuneplanens arealdel og den rulleringen som skjer der med å prioritere områder. Til sammen hadde tidligere Ski og Oppegård veldig mange områder som var tilsidesatt for boligutbygging. Arealstrategiene skal ligge der: vi skal bygge innenfra og ut, fortette i sentrum. Vi skal ikke ha alle disse reservene. I stedet for å si at vi bare utsetter dette, vi sier ikke det at vi skal se på det nærmere om 30 år. Vi sier rett og slett at "her skal vi ikke bygge". Da gir vi rom til LNF-områder, grøntområder. Et vedtak gjelder til et annet er fattet. Sånn er det jo. Men det er tyngre å gjøre om et LNF-område enn om et boligfelt. Da må man se, hva med alle næringsarealer som vi allerede har tilgjengelig.</p>	<p>Trekker frem ønsket om å sette et ambisiøst nullpunkt ved å tilbakeføre boligreserver til LNF.</p>	<p>6</p>
<p>Det som vi har jobba litt med er å finne ut hvor det er er fornuftig å sette dette nullpunktet. Hva som skal veie tyngst. Det er noen planer som nettopp har blitt vedtatt. Detaljreguleringer og områdeplaner som nettopp har blitt vedtatt. Da har vi heller</p>		

<p>laget en liste og sagt at disse planene her, de siste tre årene, eller hva det nå blir, etter 2020, de blir ikke berørt av bestemmelsen om arealnøytralitet. På den måten at de må foreta noen kompensasjon.</p>		
---	--	--

3. Hva er din drivkraft/hovedrasjonale?

Naturlig enhet	Sentralt tema	I-pers on
For min del så starter det med mitt politiske engasjement som handler om at jeg synes det er grunnleggende urettferdig dersom noen av oss, sine liv og livsførsel skal gå ut over andres mulighet til sine liv og livsførsel. Når vi overforbruker naturressurser og klimagasser er vår, så er vår livsførsel på en måte som fører til at andre sin livsførsel blir begrensa	Rettferdighet, mulighet til å leve gode liv for alle	1
Og da, når det kommer til både naturkrisen og klimakrisen, er forskningen veldig tydelig på at medisinen i møte med de krisene er å bevare naturen intakt. Og da er det, da er ikke det noe som kan gjøres noen steder, andre steder andre ganger.	Forskning, lokalt perspektiv: "Her, nå og vi"	1
Det er fint å bidra til å bevare regnskogen i Amazonas, men vi som kommune må ta ansvar for våre arealer, og gjøre sånn at de ikke forringes for generasjoner som kommer etter oss	Rettferdighet og lokalt generasjonsperspektiv	1
Og så ble det veldig tydelig for det første ordet som virkelig satte meg i gang med dette, var det som heter bit-for-bit-nedbygging, eh, som hver gang og i seg selv ikke ser så skummelt ut, eller dumt ut, men som forskningen viser da, at er hele årsaken til naturkrisen og det er jo ikke så vanskelig å se for seg, at hvis vi bare fortsetter, og bygger ned bit for bit for bit, så vil det slutt ikke være nok igjen. Det er ikke bærekraftig å gjøre det på den måten.	Bit-for-bit-nedbygging	1
Og så kom FN-rapporten og så kom Sabimas artikler om det, og hvor de så tydelig koblet denne nedbyggingen av arealer, som den største utfordringen.	Forskning	1
Og så måtte jeg gå noen runder med meg selv, gjelder det virkelig arealene i vår kommune. Er det så viktig med et artsfattig område, plantasjeskog sånn og sånn, det er vel ikke det det er snakk om, det må vel være urskog eller gammelskog eller noe sånn, men etter å ha gått en runde med meg sjøl er jeg oppriktig sikker på at det er nettopp det det handler om.	Kritisk refleksjon rundt nødvendigheten av arealnøytralitet	1
Det gjør jo at, egentlig at de to hovedgrepene tror jeg, er arealpolitikk som kommunen har kjempet stort mulighet til å gjøre noe med, og den andre er skogpolitikk, som kommunen har veldig lite å gjøre med, så derfor jobber jeg veldig hardt for at må få bedre regler og lover også på nasjonalt nivå for dét.	Skogforvaltning: engasjerer seg for at det skal bli endrete regler nasjonalt nivå	1
TEKST OM PRESS	Synes det er positivt av folk legger press på	1.

	ivaretagelse av natur, men fremhever at hen ville tatt vare på naturen også uten denne påvirkningen (men den kan være viktig for å få med de andre)	
... i starten var det mest oppvekst jeg var opptatt av. Levekår og oppvekst, og så tror jeg kanskje de siste året at det som har engasjert meg mest er det som går på klima og miljø, og hvordan vi på vår vakt skal verne om det for framtida. Egentlig hvilket mandat jeg har fått som politiker, til å ta rasjonelle valg her vi er i verden nå. Så kommer jeg fra et parti som mener at rettferdig fordeling og klima- og miljøpolitikk henger sammen.	Var mest interessert i oppvekst i starten av politiske engasjement, men senere har det blitt mer klima og miljø. Sier at rettferdig fordeling henger sammen med dette.	2
Jeg tenker at vi har et mandat, nå er jeg folkevalgt denne perioden, og da har jeg et mandat, og en av de er ganske klar på at jeg skal ta vare på naturen. Ut fra partiprogrammet jeg er valgt på også, som handler om både å ta vare på naturen, verne om jordbruk, verne om skog, verne om hundremeterskoger, det var i valgprogrammet vi gikk til valg på også. Så det er jo det politiske mandatet jeg har fått fra egne velgere,	Mandat: fremhever viktigheten av å gjennomføre det partiet og velgerne forventer (ekstern motivasjon)	2
og så er det jo egne verdier, det som går på, ja nå sitter jeg på denne vakta da, og jeg er opptatt av hva som kommer etter meg, jeg skal forvalte det jeg kan ta en avgjørelse på nå, som er mitt ansvar å forvalte, det skal jeg også gjøre, og ta de gode beslutningene for det, så kommer jeg ikke nødvendigvis fra et parti som er så opptatt av disse utbyggerne, sant, jeg er mer opptatt av Jorda, og særlig det med hvem som skal snakke naturen sin stemme, den taper veldig ofte. Hrrrrmm, nå kjenner jeg at jeg blir engasjert!	Er opptatt av jorda og å snakke naturens stemme.	2
Men naturen kommer til kort hele veien, for mennesket kommer inn og sier "å nei, her må noen bo" og "nei, her skal vi bygge og tjene penger", og "her skal vi..." sant, så taper den hele tida. Og noen må snakke naturen sin stemme, så tror jeg vi undervurderer naturens virkeområde på oss, og det gjelder ikke bare landbruk, det gjelder også skog og hundremeterskoger, lekeplasser, små løkker, busk, ikke bare for oss mennesker men også for andre dyr og for klima og miljø.	Nevner bit-for-bit-nedbygging indirekte, ved å si at det alltid er hensyn som trumfer miljøhensynet i enkeltutbygginger	2
Jeg veier det tungt (press fra innbyggere). Veldig tungt. Og jeg har en sånn idé om at, det at et sted er, at folk trives på et sted da, det handler om hvordan det er der. Og for de fleste er det sånn at	Vektlegger i stor grad påvirkning fra innbyggere som	2

<p>når de kjøper seg en bolig eller velger å bo et sted, så er det fordi det er sånn det er der. Da er det sånn, da er det den fine skogen der eller den lekeplassen her, og det er små gangstier eller snarveier vi og barna kan bruke. Da er det noe med det stedet du får tilhørighet.</p>	<p>vil ivareta sin nærnatur.</p>	
<p>..jeg er aller mest opptatt av barn og unge, og ungdom, eller at barn og unge skal ha en trygg oppvekst og et trygt sted å være med gode fritidsaktiviteter, gode skoler, gode barnehager, gode helsestasjoner, så hjertet mitt brenner for sosialpolitikken...</p>	<p>Er aller mest opptatt av oppvekstvilkår og sosialpolitikk</p>	<p>3</p>
<p>Vi er ikke bare i en klimakrise, vi er i en naturkrise. Og FNs klimapanel og FNs naturpanel, de snakker egentlig samme sak. Du kan ikke nå klimamålene uten å ta vare på natur, og derfor er jeg veldig glad i den naturavtalen, med tretti prosent vern både til lands og til havs, ikke sant. Nå har jo Norge forpliktet seg på å verne 30 prosent av våre naturverdier. Nordre Follo skal selvsagt ta sin del av det, og er det noe som kan redde oss fra klimakrisen så er det naturen, det vi har sett når vi restaurerer natur er at naturen reparerer for de menneskelige inngrepene som er gjort. Det er bare naturen som kan redde oss fra dette uføret som menneskeheten har satt oss i når det gjelder klimaendringene, så det er helt bakstreversk å tro at vi kan svekke naturvernet fordi vi må ha en grønn omstilling og dermed må bygge ned natur. For oss er det helt totalt meningsløst, vi mener tvert i mot at vi må verne mye mer natur for å løse klimakrisen, det er vår holdning i (PARTI). Og da blir jo arealnøytralitet veldig viktig da, ikke sant,</p>	<p>Kobler natur- og klimakrisen sammen og mener naturvern er avgjørende for å løse klimakrisen. Mener Nordre Follo skal gjøre sin del for å oppfylle målene i Montreal-protokollen.</p>	<p>3</p>
<p>det aller viktigste er at vi må komme oss ut av den klimakrisen som vi er i. Og da kan vi ikke bygge ned mer natur, så enkelt er dét. Så det er jo på en måte, det er egentlig den røde... det røde flagget.</p>	<p>Mener at for å komme oss ut av klimakrisen kan vi ikke bygge ned mer natur.</p>	<p>3</p>
<p>...alt henger sammen med alt for å få gode oppvekstvilkår. Det handler om at barna er de som skal føre dette videre etter hvert og hvordan skal vi forvalte det ansvaret vi har påtatt oss og gi innbyggerne den muligheten. Så jeg vil jo si at også når jeg sitter i byvekstmøter, som er sånne store tunge møter i byveksttaler, så handler det mye om miljø og klima og hvordan vi bruker arealene i kommunen på en klok måte for å gi gode oppvekstvilkår for barn og unge, selv om når jeg sitter der så tenker jeg ikke på barn og unges oppvekstvilkår, men jeg tenker på utviklingen, vi må ha gang- og sykkelveier slik at vi får mindre bilkjøring, ikke sant, sånne ting henger sammen da...</p>	<p>Opptatt av gode oppvekstvilkår for barn og unge, og engasjementet har etter hvert også økt til å omfatte miljø og klima. Fremholder at dette henger sammen.</p>	<p>4</p>
<p>Det (å få bygge ut, red.anm.) hører jeg innbyggere også snakker om. Kan man ikke bare bygge litt til? Det gjør jo ikke noe med at det bygges litt innover i marka. Hvis vi bygger én meter og én meter, så plutselig blir det ti meter, og så har du kommet langt innover i marka.</p>	<p>Forklarer bit-for-bit-nedbygging.</p>	<p>4</p>

<p>Lakmustesten er rett og slett dispensasjoner fra kommuneplanen. Vi blir hele tiden satt på prøve, og utbyggere vil hele tiden teste grensene på hvor langt de kan bygge ut. Både langt, bredt, høyt og så videre. "Men vi kan jo bare hogge ned dette treet. Det er jo ikke noe problem, det er jo bare ett tre." Men det er akkurat der du blir satt på prøve. For den ene dagen er det dette treet, den andre dagen er det dét treet, og den tredje dagen... skjønner du? (bit-for-bit-nedbygging) Det er akkurat sånn det foregår. Da må administrasjonen og vi som politikere si kraftig fremover at her har vi satt den grensen. Vi skal ikke bygge ut det jordet der, vi skal ikke hogge ned det treet der, fordi vår kommune skal være arealnøytral.</p>	<p>Ser prinsipielt på nedbygging av natur og erkjenner utfordringene med bit-for-bit-nedbygging (selv om han bruker andre ord) som en årsak til å være prinsipiell og sette tydelige grenser for utbygging.</p>	<p>5</p>
<p>Du må leve opp til dine egne ambisjoner, eller så vil ikke det funke å bli arealnøytral. Der mener jeg at vi... Du blir jo ikke populær nødvendigvis av å være streng på dette feltet. Men på den andre siden blir du heller ikke nasjonalt anerkjent hvis du ikke nettopp er streng på dette feltet. Så du må forsøke å finne en balanse. Det er ikke sånn at vi 100% er imot å gi disp, men vi er veldig strenge med oss selv for å følge opp kommunen og våre egne ambisjoner. Dispen gis bare unntaksvis. Da skal det være helt spesielle grunner for at vi gjør det.</p>	<p>Man blir ikke nødvendigvis populær, men jeg tolker at han mener man også kan bli upopulær av å være streng i arealpolitikken. Han mener NF skal være strenge, men det skal ikke være 100 % umulig å få disp.</p>	<p>5</p>
<p>Når du begynner å diskutere ned på de enkeltområdene, som sagt det er et stort puslespill som kan legges da. Det går jo an å snu en brikke i det puslespillet og si at her var det foreslått utbygging, men vi har lyst til å ta vare på den skogen. Og så har kommunen foreslått å ta vare på en annen skog, men da ønsker vi å bygge ut den. For det går jo i null.</p> <p>Det er jo det som er arealnøytralitet da. Eller den nullvisjonen for tap av matjord for eksempel. Hvis vi må bygge ut en liten del av et jorde for å bygge en vei eller en skole, så kanskje vi klarer å returnere et annet område tilbake igjen til matjord. Det er det samme med skog. Vi er veldig bevisste på at gjør vi det ene, så bør vi også gjøre det andre. Ellers når vi jo ikke ambisjonen. Så det blir litt dominoeffekt da faktisk. Hvis vi først begynner å gå inn og endre på noe, da må vi omrokkere litt.</p>	<p>Mener det er mulig å omrokkere skoger og utbyggingsområdene, fordi da blir summen null. (logisk brist i argumentasjonen: gitt i konteksten å ta ut eller beholde enkeltområder for å definere nullpunktet innebærer likevel dette utsagnet å forholde seg til et gitt nullpunkt)</p>	<p>5</p>
<p>I denne perioden har du jo veldig mye fokus på arealnøytralitet. Det er fokus på fortetting, det er arealstrategier vi har. Det er å bevare de grønne flekkene rundt omkring. Markagrensen selvfølgelig. Men det å ha natur i by og få til gode løsninger som gjør at folk ikke trenger å bruke bil hele tiden.</p>	<p>Fokus på fortetting, bevaring av grøntområder, markagrensen, natur i by, ikke gjøre folk bilavhengige.</p>	<p>6</p>

<p>Men vi har jo et klimabudsjett. Vi har en temaplan for naturmangfold, for klimaansvar og så videre, som gjør det at vi skal ta vår del av å sørge for at verden ikke blir et verre sted. For da betyr det at vi må ta ansvar for det vi kan gjøre noe med. Arealinngrep er det som er mest problematisk i klimahensyn, og i naturmangfold og naturtap. Vi stjeler jo området til naturen rett og slett, når vi bygger det ned. Det er jo det som ligger helt i bunn. Og så handler det om at tidene endrer seg. Mitt inntrykk av Ski som by har jo alltid vært bilbyen Ski. Hvis jeg kan bidra gjennom politisk virke til at det ikke er en bilby, men faktisk en leveby, en by som folk bor i og trives i og slipper å bruke bilen i, så tenker jeg at det er en god ting. Vi har sett med detaljreguleringer i Ski sentrum. Der en sier at det skal være en barnehage her. Og så sier Høyre at "nei vi trenger ikke det, det ikke er noen som vil bo her og ha barnehage". Hvis vi mener dette med arealstrategien, hvis vi mener at folk skal bo tett, bo på kollektivknutepunkt, så må vi jo ha barnehage. Så det er små ting hele veien som gjør at du ser disse forskjellene.</p>	<p>Fremhever viktigheten av arealnøytralitet for natur og klima, å gjøre Ski til en leveby og ikke bilby. Mener det er viktig å ha barnehage i sentrum i Ski sentrum, for å bygge i tråd med arealstrategien.</p>	<p>6</p>
<p>Hvis vi som politikere skal drive å ombestemme oss hele tiden, så blir det jo helt uholdbart for innbyggere og utbyggere. Og oss selv også, ikke minst administrasjonen. Vi blir jo ganske forvirra hvis vi driver å lete av ting i hytt og pine og i motstrid.</p>	<p>Viktig å være forutsigbar og unngå motstridende vedtak.</p>	<p>6</p>
<p>Nei, veldig lite. Det er skuffende lite (aksjoner for å ivareta natur).</p>	<p>Har ikke sett mange aksjoner for å bevare natur (har tydeligvis ikke lagt merke til Bevar Svartskog, eller andre kampanjer)</p>	<p>6</p>
<p>Det (god samfunnsutvikling på arealsiden) handler om at det er fellesskapet som skal komme først. Hvis vi lager gode sosiale settinger, kan man si, eller områder, så betyr det at bokvalitet er hensyntatt. Sol, lys og uteoppholdsareal. Det betyr at du får inn blå-grønn faktor. Det betyr at folk kan ha natur nær seg. Det betyr at du slipper å bruke bil. Det betyr at du har kort vei til butikken. Det sosiale og miljømessige henger ihop der. Siste pilaren i bærekraft mangler litt. Det er grisedyrt å bo her på Østlandet uansett. Men det å prøve å få en variasjon i de utbyggingsprosjektene, så det er noen små leiligheter, noen store...</p>	<p>Mener god samfunnsutvikling handler om å sette fellesskapet først, og trekker også fram å ha kort vei til tjenester og ikke trenge å bruke bil. Problematiserer høye boligpriser i Nordre Follo, og kobler dette til økonomisk bærekraft (det må i så fall ses fra</p>	<p>6</p>

	kjøpers perspektiv, for på samfunnsnivå mener jeg dette hører hjemme under sosial bærekraft)	
--	--	--

4. Hvordan vil du beskrive ditt partis natursyn?

Naturlig enhet	Sentralt tema	I-person
Det jeg ikke har nevnt nå er naturens egenverdi, jeg har på en måte argumentert ut i fra et sånt menneskesyn. Og det tror jeg nok er sant, dessverre, i mitt hode har jeg vært opptatt av den urettferdighetstanken, oss mennesker i mellom, mer enn naturens egenverdi og bevare den for naturens egen skyld. Men jeg har ikke dårlig samvittighet for det, det går bra... UTYDELIG.... det har på en måte blitt sånn da. Så ser du det engasjementet som oppstår hos folk når nærskogen deres står i fare for å forsvinne, som gjør at det er en veldig tett sammenheng mellom den globale utfordringen, naturen forsvinner, og den helt lokale utfordringen, skogkrullen bak huset mitt forsvinner. Så selv om det et not in my backyard argument så henger det egentlig nøyaktig sammen med den globale utfordringen, og det tror jeg vi kan lære mye av da, å kombinere de to hensynene.	Rettferdighet (antroposentri sk): Naturens egenverdi har kommet litt i skyggen av rettferdighetstanken, men det går bra, for disse argumentene kan kombineres	1
Ja jeg sa at for min del så har det vært en sånn litt underordna del av hvordan jeg har argumentert, uten at, og der der synes jeg nok at jeg har lært mye av mange som nok har hatt et bedre natursyn enn meg selv, holdt jeg på å si, og jeg kjenner jo det at det er verdt å redde naturen for naturens egen skyld. Det burde på en måte ikke vært nødvendig med menneskeargumenter i tillegg, men det er garantert.. det er jeg helt sikker på at det er og kommer til å være kjempelenge. Det er fordi menneskene blir trua av naturødeleggelsene at vi kommer til å klare å stoppe naturødeleggelsene. Tror jeg.	Antroposentris k: mener at menneskene blir trua av naturødeleggelsene vil være det viktigste argumentet kjempelenge.	1
...så er det denne himla allmenningens tragedie. Og fortsatt så tror jeg veldig lite som folk gjør av ondskap eller fordi de vil ødelegge natur, men det er summen av alle de tingene som vi altfor godt vet at har de konsekvensene.	Allmenningens tragedie: tror ikke folk flest er onde, men at det er summen av alt som gir konsekvenser	1
Jeg snakka med en psykolog som beskrev at natur ofte beskrives	Mener ikke-prissatte	1

gjennom pengeverdien man får ved hogge trærne eller bygge den ned, men hvis du regner skogen om i effekten på folks mentale helse kan den ofte gi enda større verdi.	verdier i natur jevnt er større enn de økonomiske ved nedbygging eller hogst	
<i>...den beste måten vi kan slakke litt ned på klimakrisa på, er ved å ta vare på naturen. Alt vi gjør, med forbruk, og hvordan vi bygger... forbruket i verden er eksepsjonelt høyt. Det er litt skremmende.</i>	Snakker om sammenhenger mellom klima og natur	2
<i>Jeg er ikke noe for flatehogst. Jeg er egentlig veldig nysgjerrig på Oslo kommune, som jeg forstår nå driver mer plukkhogst i egen skog.</i>	Mot flatehogst, og nysgjerrig på plukkhogst	2
Vi må jo stanse tapet av arter og vi må restaurere natur, restaurere myrene våre, restaurere alt som kan binde karbon. Så dette henger jo helt uløselig sammen, og det er verdigrunnet vårt, det er naturen, da. Uten den er menneskeheten helt føkka.	Mener (jmf. Tidligere) at klima og natur henger sammen og at vi er "føkka" uten naturen.	3
Det er jo, også har jo naturen en egenverdi og, eller dyrene har jo rett på sine leveområder også...	Naturens egenverdi (intrinsic value)	3
Presset er egentlig på dems tilgang til natur, og dems forbruk av natur, og ikke naturen skal vernes i seg selv. Det er det mye svakere press på. Jeg tenker forbruk av natur ved at du bruker det til tur. Du kan bruke det for eksempel på Skåråsåsen her borte, er det veldig mye press fra idretten og sånn, og da har jo vi sagt ja til å bruke natur som nærturområde, men samtidig at du kan etablere frisbeegolf men ta hensyn til eikene som er en utvalgt naturtype. Vi prøver å balansere friluftshensyn med vern av natur (for naturens egen skyld), for det kan jo være konflikt. Trenger ikke være det, men det kan jo bli det.	Forsøker å balansere hensynene til forbruk av natur som friluftsområder og mer klassisk naturvern for naturens egen skyld	3
Jeg mener vi er tradisjonelt, for vi er Norges eldste parti for å ta vare på klima og miljø. Våre postere om å ta klimakrisen på alvor er fra 1970. Som vi har på kontoret vårt i Venstres hus, så jeg vil si at det er vår hovedsak. Venstres hovedsak er å være beskytter av klima og natur. Det vil alltid være det grunnleggende perspektivet, og det gjelder ikke bare natur, det gjelder også arter...ja...	Mener partiet hens har den eldste tradisjonen for å ta vare på klima og miljø	3
om det var en egenverdi, ikke sant i vårt prinsippprogram i PARTI så har vi at naturen har en egenverdi. Det ligger også som en grunnplanke, at naturen har en egenverdi, men det er også fordi at vi overlever ikke uten naturen, vi er helt avhengig som menneske av natur.	Mener at partiet har et prinsipp om at naturen har en egenverdi	3

<p>Så jeg bruker også å si, og det er litt sånn flåsete sagt, men jeg altså ombud for alle i Nordre Follo kommune, også for de som er bittesmå og har vinger av ymse slag, og det mener jeg virkelig, for det er jo å ta vare på habitatene som gjør at de faktisk kan overleve her</p>	<p>Mener det er viktig å også lee til rette for insekter i kommunen.</p>	<p>4</p>
<p>og jeg tenkte jeg kunne pense inn på det for vi har grønne lunger, parker, steder å sitte som gjør at det er trygt og godt, og ingen aldersbegrensninger, slik at mennesker på tvers av generasjoner kan møtes, så skaper det gode lokalsamfunn tenker jeg da. Og det må man ha, jo flere vi blir, jo viktigere er det, og da er det også viktig å ikke bygge inn. En del utbyggere vil jo ha parkene på toppen av takene for eksempel, slik at innbyggerne, der kan det jo hende at de lager til gress og beplantning, flotte uteområder, men da bygger de ned under, men da er det, i gåseøyne, bare til glede for de som bor i den blokka, og så har de egentlig ødelagt alt området, litt sånn i store bokstaver da, for alle andre. Så det å skape gode byrom, som det er naturlig for alle å bruke, også de uterommene som er i disse store boligprosjektene, det har vi vært opptatt av.</p>	<p>Ser på natur, parker og grønne lunger som ikke-kommersiell sosial infrastruktur der folk kan møtes. Dette skaper gode lokalsamfunn.</p>	<p>4</p>
<p>Og vi har nå brukt flere titalls millioner kroner på å forgrønne områder på Kolbotn som har vært like golde som glassplata her, ikke sant, fra Jan Baalsruds plass nedover mot Generasjonsparken, jeg vet ikke hvor lokalkjent du er, men det er i hvertfall en park ved siden av Kolben, og ned til det nye boligfeltet ved Kolbotnvannet i Veslebukta der. Og utbygger må være med på å betale for det, men kommunen har satt av flere titalls millioner kroner for å gjøre det grønnere, igjen fordi mennesker trives med å se på trær og grønne områder, det er jo beviselig at du blir fortere frisk av å se på et tre enn av å se på en betongvegg om du ligger på et sykehus. Og det er det jeg mener med å leve, at du skal leve her og ikke bare bo. Og da må du ha områder som gjør at du har lyst til å leve, og det har vi jo rundt her. Vi er veldig heldige som bor her i det området vi gjør av Follo. De fleste av våre kommuner, i hvert fall Nordre Follo og Ås, har veldig flotte turområder.</p>	<p>Trekker fram forgrønning av Jan Baalsruds plass og Generasjonsparken, og at mennesker blir friskere av å ha grønnstruktur rundt seg. Trekker fram at Nordre Follo er heldig som har så flotte turområder.</p>	<p>4</p>
<p>...vi blir flere. Vi trenger steder hvor vi ønsker å leve våre liv. Hvor vi kan gå ut i skogen og gå tur. Hvor vi kan gå ut i en park. Hvor vi kan, sånn som om sommeren, folk ligger her ute og drikker kaffen sin på morgenen. Det er morgensol her ute tidlig om morgenen. De bor selv borte i leiligheter der det ikke er sol før senere på dagen. Den verdien som er i det å kunne gå ut og gå tur, som veldig mange setter pris på. Det er jo nærmiljø. Det kan for så vidt være villmark, for det har vi også her. Det er fantastisk. Jeg gikk på Hebekk-måsan for første gang. Forrige søndag. Det er et fantastisk område. Da min datter har flyttet hit, er det naturlig for meg å dra dit for å gå tur. Det er helt fantastisk. Du føler at du er nesten på hytta. Du mangler bare fjellene som stikker opp. Det er helt fantastisk.</p>	<p>Trekker frem betydningen av nærnatur for befolkningen, som tiltak for å ivareta bolyst.</p> <p>Nevner villmark og Hebekkmåsan i samme kontekst, noe som vitner om noe mangelfull begrepsforståelse?</p>	<p>4</p>

<p>Jeg oppfatter at vi er veldig opptatt av naturen og biotopene i naturen. Og at det gjenspeiler de vedtakene og det folkevalgte i Nordre Follo har besluttet knyttet til våtmarksområder, forvaltning av våtmarksområder. Hogst. Der har man nok ulikt syn. Vi har jo hatt noen eksempler på hogst i marka, hvor lovverket, det er jo markaloven, og det er jo også noe å ta med seg. Jeg har ved flere tilfeller forundret meg over hvor svakt markaloven står i forhold til skogsforvaltning, av de som eier områder inne i marka... (sporer litt av med politiske saker og ikke verdier) .. den store tanken har vi ikke greid å få folk helt med på. Verken nasjonalt, regionalt eller lokalt. Det er whats in it for me, for den enkelte. Vi skulle greid å finne den, så vi hadde greid å få dem mer og mer på laget.</p>	<p>Mener Ap er veldig opptatt av naturen og biotopene i den (men gir ikke så mange hint i svaret om synet er antroposentrisk eller økosentrisk, red.anm.)</p>	<p>4</p>
<p>Det handler om både menneskene og insektene, og at alt henger sammen med alt. Apropos... Jeg husker ikke tallet, men jeg leste at det dør insekter som bare forsvinner fra faunaen. Hvert eneste år blir det færre og færre arter. Det henger sammen. Hvis ikke det ene dyret får spise det andre på kornet, så råtner kornet. Det er litt det der. Vi må se at naturen er mye større enn oss selv. Det er ingen tvil om at for mange gir det å komme ut i nærskog mye. Derfor er det mange som ikke er vant til... Vi nordmenn tror vi er født på ski og beina, og vi alle liker å være ute i skogen og grille pølser i helgene med barna. Men det er mange som ikke gjør det. Men bare å ha muligheten til å gå til et sted i nærskogen nær der du bor, betyr så utrolig mye for mange. Det blir godt brukt.</p>	<p>Snakker om at alt henger sammen med alt, om økosystemtjenester som f.eks. skadedyrsbekjempelse i landbruket. (eksempelet om pølsegrilling vitner om at det ikke er en vegansk tilnærming, red.anm.)</p>	<p>4</p>
<p>Vi så også under pandemien hvor mange flere som brukte nærnatur. Vi lagde digitale turkart. Vi lagde der det var mulig å få universell utforming til noen av badeplassene. Vi tilrettelagte for det, for folk søkte mye mer ut.</p>	<p>Fremhever at pandemien viste fram viktigheten av nærnatur.</p>	<p>4</p>
<p>Naturen gir oss klarhet til hjernen. Den gir oss ting du kan ta med hjem og lage noe av.</p>	<p>Viser forståelse for åndelige og materielle økosystemtjenester fra natur.</p>	<p>4</p>
<p>Det er helt åpenbart at vi må ta vare på insektene fordi det har en egenverdi og en verdi for alt i naturen. Skal vi greie å ha korn, trær, blomster, så må vi ha insekter... de har en verdi fordi de er med på å gi oss blomster, spre frø og alt det som insekter gjør. De har en verdi i seg selv fordi de er en del av det hele.</p>	<p>Snakker om egenverdi, men blander dette deretter sammen med verdi for</p>	<p>4</p>

	mennesker også. (Har ikke så god forståelse for insektenes ubetydelige rolle for korndyrking, red.anm).	
Så den arealnøytraliteten handler ikke bare om at det skal være godt å gå der og ha rekreasjon. Det handler selvfølgelig også om insektene, fuglene, dyreliv og alle arter. Og ikke minst mangfoldet som finnes. Vi har sikkert arter her.... Jeg husker vi hadde noen sjeldne arter som vi må ta vare på. Det er også arealnøytralitet. Det er ikke bare fordi vi skal ha fine områder å gå tur i. Skjønner du?	Trekker fram naturens iboende verdi.	4
Men i alle fall for meg selv og mitt parti så handler det om naturmangfold først og fremst. At vi skal ta vare på den resten av naturen vi har, fordi det er veldig viktig for det biologiske og naturlige mangfoldet som finnes.	Fremhever naturens egenverdi som et viktig argument for å innføre arealnøytralitet	5
Men så er det også klima. Klima har også seilet opp som kanskje den største globale utfordringen vi har. Det å bidra til eller komme opp med konkrete klimatiltak er utrolig viktig også i et lokalt perspektiv. Det er ikke det viktigste bak arealnøytralitet, men det har seila opp som en viktig bieffekt av det. Vi vet at det er... ta for eksempel myrvern. Myrvern er en del av paraplyen arealnøytralitet, men det er også et utrolig viktig klimatiltak. Du kan for så vidt si at det å ta vare på en skog også er et klimatiltak. Det er det jo selvfølgelig. Litt forskjell på hvilken type skog det er. Men det å ta vare på myr er ekstremt viktig og et utrolig bra klimatiltak.	Trekker frem klima som en annen viktig grunn til å gå for arealnøytralitet	5
Nummer tre, som også er veldig viktig, er dette med friluftsliv og psykisk helse. Så for Arbeiderpartiet, hvis jeg ikke husker helt feil, vi brukte ikke begrepet arealnøytralitet i programmet vårt, som du sikkert har lest. Men vi snakket om hundremeterskoger og friluftsliv og psykisk helse. Så det er en veldig viktig dimensjon med dette, en sosial dimensjon, en helsedimensjon, at folk som bor spesielt i tettbygde strøk, der tilgangen ikke er så god på natur, så er det utrolig viktig å nettopp ha hundremeterskoger som er et begrep vi ofte bruker, rundt forbi der du bor.	Trekker frem viktigheten av friluftsliv og helse.	5
..Vi vet, og masse forskning viser, at det bidrar positivt til den psykiske helsen. Så det er de tre dimensjonene som er viktige for meg og Ap da.	Forskning viser at natur bidrar til den psykiske helsen.	5
Vi tror det skal være lett tilgjengelig for alle de ulike kretsene i kommunen å komme seg ut i en skog og kjenne på det å være ute i	Trekker fram nærnatur som	5

<p>naturen. Det nytter jo ikke å ha én svær skog i kommunen, der det blir stor avstand for mange å komme seg til den skogen. Det må faktisk være innen 100 meter, det må være i umiddelbar nærhet å kunne komme seg ut i den skogen.</p>	<p>et viktig hensyn.</p>	
<p>(trenger vi biologisk mangfold?) Ja, det er helt klart at vi trenger det. Vi lever jo i en sam-eksistens med de dyrene som finnes rundt oss. Ja, det er helt klart at vi trenger det. Vi lever jo i en sam-eksistens med de dyrene som finnes rundt oss. Så det er jo i det hele tatt at du agerer på en slik måte at du setter det på spill, det er farlig for oss mennesker. Det må vi vokte oss vel for. Det tror jeg henger nøye sammen med en god del av forklaringen på hvorfor arealnøytralitet er så viktig. Egentlig vet vi ikke så mye om det, hvor viktig det egentlig er for oss. Jeg skal ikke gå inn på noen biokjemiske forklaringer, men både dyr og planter er utrolig viktige for oss mennesker å leve i og eksistere sammen med dyr og planter.</p> <p>... Kona er jo helt hekta på sopp, hun går jo på soppstaking og fyller opp fryseren så det knapt er plass til noe mer der, da. Hvor privilegert er ikke vi som kan gjøre det? Hun kan gå ut døra og inn i en skog 100 meter unna og finne en hel bråte med sopp som vi kan spise. Hvor privilegert er det ikke for oss som kan dra hjem til Vestlandet og skyte en hjort og ha nok kjøtt for resten av vinteren?</p>	<p>Mener vi trenger biologisk mangfold, fordi vi lever i sameksistens med dyrene rundt oss. (viser takknemlighet og begeistring, men også et begrenset kunnskapsnivå når han blir spurt nærmere ut om biologisk mangfold: f.eks. går han rett på antroposentrisk sanke/jakt-hensyn, men hjort og trakkantarell står ikke akkurat som truet på rødlista)</p>	<p>5</p>
<p>Alt dette tror jeg er med på å gjøre oss til de vi er. Hvis vi kan gjøre det, så er det veldig viktig å føre en politikk preget av vern som ikke bare redder oss selv og gjør at vi selv har det bra.</p>	<p>Synliggjør forståelse av et utvidet miljøbegrep, gjennom å si at natur er med på å gjøre oss til de vi er. (vi ER natur, og det gjør noe med oss å være i kontakt med naturlige omgivelser)</p>	<p>5</p>
<p>Men det er ikke utifra et egoistisk ståsted at vi gjør det heller. Det er mer et solidarisk ståsted. Tilbake til rettferdighet. Det hadde ikke vært rettferdig om vi bare bygget ned alt dette og valset over naturen slik at</p>		<p>5</p>

<p>de som kom etter oss satt igjen med smuler. Det hadde jo vært direkte usolidarisk. Det er en veldig viktig forklaring om hvorfor det er så viktig med bærekraft at vi går forsiktig frem. At vi får lov å være med og bestemme det og at vi utifra vår ideologi gjør det vi må gjøre for å nå mål om arealnøytralitet.</p>		
<p>Naturen har verdi i seg selv. Det er poenget der. Vi er veldig klare over at vi fortrenger arter, de som gror og de som bor, når en tar areal. Så dét er jo utgangspunktet. At det har verdi i seg selv. Og en verdi for folk, selvfølgelig.</p>	<p>Fremhever både naturens egenverdi og at den har verdi for folk.</p>	<p>6</p>
<p>Folkehelseperspektivet, det å være i natur, er superviktig. Friluftsliv, stillhet, for eksempel. ... Det å lukte myr. (ler) Alle disse opplevelsene. Fuglesang og så videre. Det er jo stor verdi for oss som mennesker, å kunne ha dei pusterommene. ... det å ha uberørt natur, for naturens egen del, det har vi ansvar for, rett og slett, som den dominerende art.</p>	<p>Snakker om viktigheten av å ha urørt natur av flere årsaker: Friluftslivsperspektivet. Stillhet (skogbading) Lukten av myr, fuglesang, og pusterom.</p>	<p>6</p>
<p>Noen arter er trua, noen er rødlista. Der har vi et ekstraansvar for å sørge for at vi har gode levevilkår. Det går jo på ansvar som dominerende art i så måte.</p>	<p>Ansvar for rødlista arter.</p>	<p>6</p>
<p>Men det dreier seg om tilgang til fjorden, det handler om å ha rent drikkevann. Det er mangfoldig da, hvordan er natur en del av livet vårt. Og hvor lite vi tar hensyn til det veldig ofte. Fortrenger vi det, så har vi gjerne tapt det for en fryktelig lang tid.</p>	<p>Natur er en mangfoldig del av livene våre.</p>	<p>6</p>
<p>For meg i alle fall, så betyr det (at naturen har egenverdi) at vi som mennesker har ikke noe enerett å ta for oss. Vi har like like mye rett å være her alle sammen. Noen himler med øynene når jeg sier at disse skjæreparrerne som bor rundt huset mitt, så blir det spørsmål da "så plagsomme de er, skal ikke du hindre dem i å være her?" Men "herregud", sier jeg "de bor jo her". De har jo lik rett å bo her som de. Det skjønner ikke folk, det synet om at vi må dele med flere arter som bor her, som har lik rett egentlig til å være her. Kanskje vi har forgrepet oss litt og tatt litt mer rett enn vi har, men uansett så må vi åpne for at alle har rett til å være her.</p>	<p>Mener andre arter også har rett til å være her. (biosentrisk syn?)</p>	<p>6</p>

5. Hvordan vil du beskrive ditt partis syn på vekst?

Naturlig enhet	Sentralt tema	I-pers on
Og kommunen som arealmyndighet har svært gode kort på hånda for å håndtere det, og vi har også bygd ned så mye natur så langt at vi har mye plass å boltre videre samfunnsutvikling på, uten å ta flere stykker natur.	Grønn vekst: Vi kan vokse uten å ta mer natur.	1
TEKST OM Å IKKE ØNSKE VEKST FOR ENHVER PRIS	Ønsker ikke at vekst skal være hovedmålet, for det bringer en inn i "hamsterhjulet"	1
Ja. Ja. Jeg mener at vekst er ikke et mål i seg selv, og det er underordnet og til og med i motstrid med vårt mål om et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse, innenfor naturens tålegrenser. Fordi sånn som økonomisk vekst har vært fram til i dag, og i hvertfall i ti år til, så innebærer det egentlig et overforbruk av naturressurser, som det blir tynnere og tynnere av, som har ført oss inn i de to globale krisene vi står i. Så kan det være rom for økonomisk vekst, vekst i innbyggertall, så lenge det skjer innenfor naturens tålegrenser, altså innen immaterielle verdier for eksempel, og for så vidt på sånt snevert plan innen ombruk og sirkulærøkonomi, så selve prinsippet om at det skal gå an å vokse er jeg ikke mot. Men det må ikke skje på bekostning av naturressursene, og derfor så er det jeg ser for meg, er egentlig noe diametralt annerledes enn det vi står i i dag.	Ambivalens/dobbelhet: mener både vekst er i motstrid med eget partis prinsipper, men likevel at det kan være rom for det.	1
Men det, jeg tror, og det er litt viktig for meg, jeg tror vi har som samfunn de verktøyene vi trenger for å løse natur- og klimakrisen. Vi har demokrati. Hvis folk velger å stemme som de burde, så er det mulig å ta de riktige valgene og vi har en regulert blandingsøkonomi som det går an å bruke til å regulere materiell vekst. Vi kan gjennom avgifter og lovgivning eh og tilskudd erstatte den uh, den usunne veksten og usunne naturødeleggelsen med andre ting. Så selv om det må brukes enormt annerledes enn det gjøres i dag, så er det ikke sånn at... vi har de verktøyene vi trenger egentlig, og jeg synes arealpolitikken beviser litt det da.	Verktøy: mener vi har verktøyene som trengs for å løse klima- og naturkrisen, og mener arealpolitikken beviser dette.	1
og tilsvarende, hvis vi hadde gjort lovverket, og reguleringer og gebyrer, og tilskudd riktig, går det an å snu. Det er litt viktig for meg, nei. Det er på en måte revolusjonerende annerledes, men det er ikke nødvendig i teorien med en revolusjon verken vekk fra demokrati eller en demokratisk styrt blandingsøkonomi.	Mener endring er mulig innenfor rammene av demokrati og blandingsøkonomi	1

<p>Jeg har ikke noe agg mot veksten i seg selv, men jeg har et veldig sterkt agg mot alle konsekvensene av den og slik den fungerer i dag. Men jeg tror ikke at vi trenger å bli kommunistiske eller sosialistiske for å stanse overforbruket av naturressurser, og jeg synes at historien beviser at det er sant at økonomisk vekst sånn det fungerer i dag er ræva, men så Sovjet greide veldig fint både å ødelegge natur og ikke minst matproduksjon, uten økonomisk vekst. Og det samme kan du jo si om mye av den kraftsosialismen, og det har vært veldig mye ødeleggende som egentlig har vært sånn venstresidetanke da.</p>	<p>Tar avstand fra venstreside-politikk som løsningen på natur- og klimakrise</p>	<p>1</p>
<p>Men det som har vært veldig viktig i dette... det kommuneplanarbeidet har nettopp vært å sett på, går det an å kombinere det kommunalt vedtatte målet om befolkningsvekst med målet om arealnøytralitet. Og det er det jo veldig godt utredet og egne dokumenter på i kommuneplanarbeidet, og det synes jeg er superviktig, fordi det tar, det tar jo luven av den tanken om at fordi vi vil være arealnøytrale, så er det i motstrid med målet om flere innbyggere, og det er det jo virkelig ikke, det er sant og disse tallene husker du bedre enn meg, men vi har mulighet for enormt stor befolkningsvekst, langt utover kommuneplanperioden selv om vi velger å være arealnøytrale. Det tenker jeg er superviktig og kjempeviktig for andre kommuner og staten når de ser på "Hm, kan man tenke disse baner?" og svaret er jo utvetydig ja. Du vil jo få en annen type boliger enn det som er, ja du vil få lite eneboliger med store hager, men det er det mange gode grunner til at vi må begrense nybyggingen av</p>	<p>Viser til utredningene og egne dokumenter som viser at NF kan være arealnøytrale og fortsatt ha folkevekst, og fremhever at du vil få færre eneboliger med store hager.</p>	<p>1</p>
<p>Og jeg er jo glad i Nordre Follo og jeg har jo valgt å bo her sjøl, og jeg skjønner jo derfor at folk har lyst til å flytte hit, men vi må ha en infrastruktur, både skole, barnehage sykehjem, vann og avløp som kan håndtere den store veksten. Og så viser det seg vel at veksten er ikke så stor som det man tenkte at den skulle være heller, vi ser jo på tallene at det går jo ned hvor mange som faktisk bygger, selv om det ligger mange i en rekkefølge da. Men vi er ikke nødvendigvis så opptatt av den veksten, eller å innfri den veksten.</p>	<p>Ser på økonomisk bærekraft og trivsel i eksisterende områder som grunner for begrense veksten, eller å stille krav som kan begrense veksten</p>	<p>2</p>
<p>Jeg tror ikke, i lokallaget vårt er vi ikke så opptatt av vekst. Vi erkjenner at vi har fått et oppdrag med Follobanen, om at man skal bygge langs stasjonsområdene. Og det er helt naturlig, med den investeringa man gjør. Og det er igjen da å få flere over på buss og bane, bruk av kollektivtransport. Vi er jo for å bygge mindre vei, på en måte. Men ja hva er vekst da? I laget hos oss snakker vi, vi har snakka en del om det, og for at folk skal velge å flytte til et sted så må det være ålreit å bo der, og det er ikke sikkert at alle synes det er så greit å flytte et sted det bor så altfor mange fra før heller, og så må det gjøres gode utbygginger da, og infrastruktur må være på plass. Det koster penger det og. Så må du klare å ivareta de som</p>	<p>Er ikke så opptatt av folkeveksten, er mer opptatt av at det må være ålreit å bo et sted og at infrastruktur må være på plass først.</p>	<p>2</p>

allerede bor et sted, samtidig som du skal bygge nytt for at det skal vokse. Så vet jeg ikke helt, er liksom svaret at alle skal flytte til Nordre Follo.		
Først og fremst så skal det være godt og trygt å bo i Nordre Follo. Så kommer vekst.	Mest opptatt av at det skal være trygt og godt å bo i kommunen. Vekst er sekundært, men ikke noe man vil stanse.	2
Befolkningsveksten er vi jo positive til, siden vi var positive til Follobanen. Siden vi, når vi sa ja til Follobanen, Norges største samferdselsprosjekt, 36 milliarder kroner, da sa vi også ja til å bli en by, da sa vi ja til å bli en regional by, og ta i mot vekst og press. Så vi har sagt ja til å vokse.	Mener partiet har sagt ja til å vokse i befolkningsantall gjennom Follobanen.	3
Ja, med Follobanen fulgte med forpliktelser, og det vet alle, og så har man ikke helt skjønt konsekvensene av det ennå, så det er enkelte partier som er litt sure (lager sur hermostemme:) "åh, vi vil ikke ha så mye folk her", jammen da skulle du stemt nei til Follobanen og, for nasjonalt så investerer man ikke 36 milliarder til en non-stop toglinje til Ski uten at de forventer vekst... eeh, befolkningsvekst. Og derfor også, når vi prøvde å verne de husene som er bak her, i Kirkeveien, gjennom sentrusplanen ville vi beholde dette huspreget, syntes at det var litt koselig. Da fikk vi innsigelser fra regionale og nasjonale myndigheter, om at nei nå kommer Follobanen og dette ligger for nærme toget, dette får det ikke lov til å bevare i en reguleringsplan, sånn at da måtte vi ta ut Kirkeveien.	Mener ikke alle har skjønt konsekvensene av å si ja til Follobanen. Påpeker at de fikk innsigelse for manglende fortetting	3
alt det her (peker ut over ski sentrum vest), hvis de hadde valgt å rive, kunne de bygget høyere her nå på grunn av reguleringsplanen, åpner opp for inntil ni etasjer også noen ganger, noen steder, og er vel fem eller seks som er grensa.	Viser til at planer for sentrum åpner for 5-6 og noen steder ni etasjer.	3
Ja, vi må ikke vokse mest mulig, men vi må legge til rette for den veksten som er forventa som følge av de, disse samferdselsinvesteringene, men det er masse...		3
Der har du den konflikten med at dette er vanskelig, men samtidig så er det løsbart. Og det er veldig løsbart for eksempel i en fremtidig boligreserve som Ski Øst, som ligger her nede, der er det et svært industriområde som nå er omregulert til boliger.	Mener arealnøytralitet og vekst er mulig å kombinere	3
Jeg tenker at vi kommer ikke unna økonomisk vekst. Der vet jeg at det er veldig forskjellig syn på partier, men økonomisk vekst kan jo være en bærekraftig økonomisk vekst, vi trenger ikke redusere	Tror at en decoupling er mulig (grønn	3

<p>forbruket hvis det er et bærekraftig klimanøytralt, hvis det er tjenester og service i stedet for produksjon og forbruk for eksempel, du kan få økonomisk vekst av massasje, men det er ikke negativt for klimaregnskapet av noen blir massert, sånn at det, økonomisk vekst tror jeg at vi må ha. Det er driveren også, for klima og økonomisk skifte og sånn.</p>	<p>vekst). Hevder det er forskjellig syn hos partiene.</p>	
<p>Ja, jeg vil si det. Jeg har aldri vært sånn, der skiller MDG og PARTI seg litt også: vi tror ikke at folk vil slutte å forbruke eller slutte å leve, eller ville redusere så veldig mye på levestandarden sin, men da må vi i hvertfall sørge for at vi bruke teknologi og alle og slik for at det er et bærekraftig avtrykk. Sant at det, folk kommer ikke til å slutte å fly, nei men da må vi ha miljøvennlige fly. Folk kommer ikke til å slutte å reise, sant, men man kan jobbe også med å redusere reise. Jeg gjør det sjøl, jeg reduserer antall flyvninger, jeg går hvis jeg kan i stedet for å ta bilen.</p>	<p>Trekker fram en skillelinje hen mener står mellom sitt parti og MDG, og mener hens parti ikke tror folk vil gi avkall på goder slik at dette er en farbar vei til å ta vare på natur og klima.</p>	<p>3</p>
<p>Vi kan ikke forvente at andre... nei jeg kjenner mange høyt utdanna og oppegående mennesker som synes de har rett til å ta seg denne langweekenden i London eller denne tredagersen i Østerrike, eller hva som helst, så jeg har ikke tro på at folk kommer til å slutte å tenke på seg sjøl, jeg tror at mennesket som natur er litt egoistisk, og tenker kanskje først og fremst på seg sjøl og sine nærmeste. Jeg tror det bor veldig mye sånt og seg sjøl, og så er det denne ansvarspulveriseringen: "men det er bare meg", og når alle tenker sånn, da blir det kollaps fordi...</p>	<p>Hen kjenner høyt utdannede og oppegående mennesker som synes de har rett på goder som følger av dagens forbruksnivå. Innrømmer samtidig at det fører til kollaps...</p>	<p>3</p>
<p>Ja, det tror jeg absolutt det er (mulig å vokse så mye uten å ta nye arealer, red.anm). Vi har sagt at det er 400 nye innbyggere per år i årene som kommer nå. Og så hadde vi i fjor 600 og noen. Jeg husker ikke helt eksakt tall, men det har jeg hvis det er viktig. Så det var jo langt over det vi planla for. Vi bygger jo allerede nå på allerede utbygde arealer tett på kollektivknutepunkter. Det gjelder Oppegård, Greverud, Myrvold og ikke minst her i Ski... ..Jeg tror vi fortsatt har den muligheten, fordi det er jo områder, andre steder i kommunen hvor det er svære parkeringsplasser nå, som vi tenker de kan komme under bakken også bygge oppå.</p>	<p>Mener at folkevekst er mulig uten å ta nye arealer disponert til LNF.</p> <p>Viser til at veksten skjer på allerede utbygde arealer ved kollektivknutepunkter, og også på svære p-plasser.</p>	<p>4</p>
<p>ja, Follobanen gir noen forventninger til vekst, men det er jo vi som bestemmer veksten. Og det tror jeg har vært litt vondt for noen utbyggere å se for vi må ha råd til også barnehage, skole, omsorgsbygg, i takt med den utviklingen vi har i befolkningen. Det er ikke lov for utbyggere å betale skoler, for eksempel. Så vi må, og</p>	<p>Fastholder av kommunen selv bestemmer veksten (plassering og hastighet).</p>	<p>4</p>

da gjelder det å gjøre det på et nivå som for det første ikke gjør at kommunen går konkurs, fordi vi gaper over alt for mye, men også at det ikke blir for dyrt for innbyggerne, som er de som betaler for det.		
Vi skal fylle barnehagen og skolene våre. Da trenger vi et omløp og en vekst for å kunne bidra til det. Man ønsker jo en vekst.	Mener vekst er viktig for å fylle barnehagen og skolene, og at man trenger et omløp.	4
Det (vekst) er veldig viktig for oss. Jeg sa det jo helt innledningsvis. At det er rettferdig fordeling er veldig viktig for meg personlig. Jeg valgte Arbeiderpartiet fordi det har en tydelig ideologi på det. Skape og dele. Vi er jo et parti som ønsker økonomisk vekst. Men det må gjøres på en bærekraftig måte. En måte som gjør at godene, veksten som skapes, blir fordelt rettferdig mellom innbyggerne. Det oppsummerer veldig mye av mitt ideologiske ståsted. Du må skape noe, skal du dele noe. Vi vil at alle skal ha arbeid. Vi har lav arbeidsledighet i både Nordre Follo og i landet...	Forklarer at økonomisk vekst er viktig for Arbeiderpartiet: mener man må skape (mer) verdier for å ha mer å dele.	5
Det er ikke alle som synes det er like gøy heller. Men alternativet er jo nettopp å bygge ut skogene. Dette handler ikke bare om å skape steder der folk skal bo, men det handler også om et både klima- og samfunns-effektivt system for å frakte folk fra A til B. Transport, infrastruktur og samferdsel er jo veldig viktig oppi dette. Det hadde blitt mye dyrere for kommunen og meg som innbygger om alle skulle bo spredt rundt omkring her og syke kostnader på vann og avløp, infrastruktur, veier og så videre. For ikke å snakke om den negative klima-effekten, at det da ville sannsynligvis alle kjørt bil. Men det er befolknings- eller jeg mener fortetting i sentrumsnære strøk der du har tilgang til god infrastruktur og transportmuligheter med tog i særklasse. Det er bærekraftig.	Fremhever et nedvekst-argument: at det blir dyrere for både kommunen og innbyggerne med spredt bosetting. At byspredning øker transport-behovet trekkes også frem som negativt for klimaet.	5
(Kontekst: mener NF Ap har flere forutsetninger for å være grønne) (Du) Skulle ikke tro det når du tar deg en tur til Kråkstad, men vi er jo ganske urbane. Vi er jo en forstad til Oslo, flere forsteder faktisk. Vi er en stor kommune. Vi er jo i vekst, ikke sant? Vi er jo allerede i vekst. Men de kommuner som har en hjørnesteinsbedrift som er kraftkrevende og som ikke er så grønne, for da mister de jo alle arbeidsplassene.... Du skjønner, vekst og vern er kanskje lettere for oss å finne en bro på enn i andre kommuner, er det vel det jeg prøver å si.	Arealnøytralitet utfordrer ikke veksttanken. I Nordre Follo kan man stanse byspredningen og fortsatt ha vekst, på grunn av sin bostedsattraktivitet og nærhet til Oslo.	5
Ja, det (naturesynet deres som årsak for innføringen av arealnøytralitet) betyr veldig mye. Det gjør det, sant. Men igjen tilbake til at det er med vekst og vern, ikke sant, altså	Trekker frem vekst og vern, og mener at det	5

<p>Arbeiderpartiet er jo et parti som også skal sørge for at vi har arealer til industri også, også til næringsliv. For et eller annet sted må vi jo jobbe også. Men som vi snakket om i sted, ikke sant, så er jo... samfunnet endres jo, ikke sant. Jeg tror at tiden er forbi, som du sa, ikke sant, at det er mer kompetansekrevende næring som vi har i dag, som krever mindre arealer enn det vi trengte før. produksjonsmetodene blir mer og mer effektive. De som faktisk produserer ting og tang, altså fysiske ting og tang, krever mindre arealer. Så poenget jeg vil frem til på det spørsmålet er jo at nå har vi bygd ut såpass mye, også i vår kommune, at det å bygge ut enda mer av naturen, det tror jeg rett og slett ikke på er nødvendig. (teknologioptimisme)</p>	<p>er mulig å kombinere de to hensynene (decoupling) fordi næringslivet er i endring.</p> <p>(teknologioptimisme, tar kanskje ikke hensyn til at næringsarealer, forbruk av arealer og ressurser flyttes et annet sted)</p>	
<p>Jeg tror at det blir klart av oss langt på vei med de arealene som allerede er utbygd og satt av til næring, utbygd og satt av til boliger. Det er en del av forklaringen på at vi har satt på bremsen, ikke sant, at vi må først og fremst ta i bruk de arealene vi har før vi begynner å bygge ut nye. Men kanskje jeg, Ap for 20 år siden, ville ha sagt noe annet. Skjønner du?</p> <p>Men den pendelen, hvis vekst og verden er en sånn pendel, så er vel pendelen svinget mer over på vern, fordi vi har hatt så høy vekst i dette samfunnet over mange år.</p>	<p>Først ta i bruk arealene man har før man tar i bruk nye. Beskriver det som en pendel. (pendler svinger tilbake, så her gir han inntrykk av at arealnøytralitet ikke er permanent tiltak, men insinuerer at det vil endre seg i fremtiden. Dette sier noe om hvordan han oppfatter arealnøytralitet og utfordringene det skal svare på)</p>	5
<p>Da blir det enda høyere pris- og kostnadsvekst og enda høyere renter, som igjen vil føre til økte forskjeller. Da er vi på den økonomiske politikken igjen, at hvis vi trækker gasspedalen for hardt ned i gulvet, så vil det føre til større forskjeller mellom folk. Urettferdighet, ikke sant? Det vil virke mot sin hensikt. En lønns spiral, en prisspiral som kan spille ut av kontroll, det har historien vist flere ganger, som igjen vil føre til at de som har minst i fra før, må betale den regningen. De som vil svi mest. Det er ikke bare hensyn til vern som er en del av forklaringen til at Arbeiderpartiet er så opptatt av bærekraft. Økonomisk bærekraft er veldig viktig for at vi også skal få sosial bærekraft og bærekraft i naturen. Disse tingene her henger sammen. Jeg mener jo at</p>	<p>Mener for mye fart i økonomien akkurat nå vil føre til større forskjeller mellom folk. (Brems i økonomien er nødvendig pga økonomien for å sikre rettferdig fordeling...altså ingen</p>	5

Arbeiderpartiet er det partiet som klarer å forvalte alle disse hensynene best totalt sett.	nedvekst-tanke her)	
Vi har nok næringsarealer hvis vi omprioriterer litt. Eller hvis den (kommuneplanen) lar være å ta næringsarealer til bolig.	Mener det er mulig å ha vekst i næring med arealnøytralitet. Da kan det utvikles.	6
Men det er jo en balanse (mellom boligbygging og kommunens økonomi). Det er ikke rom for mer enn 400-500 boliger i året i kommunen vår. Vi klarer ikke å bygge ut skoler, barnehager og annen infrastruktur raskt nok til å kunne ha større boligbygging.	Mener Nordre Follo ikke kan holde tritt med all den vekstkraften som finnes tilgjengelig, da dette ville krevd altfor store investeringer i infrastruktur.	6
Det vi ofte ser, er at vi får en generasjonsskifte i småhusområder, for eksempel, der boliger som ikke er bebodd (UKLAR OVERSETTELSE) i tredivye år, får attraktive leiligheter som er enkle å håndtere for folk som kommer opp i 70-åra. For eksempel, i 60-70-årene synes ofte det er litt enklere, slipper å måke snø. De gidder ikke ta denne 25-30-års storrenoveringen av huset. De flytter til leilighet, småbarnsfamilie tar over. Så får du en fornyelse på den måten. Det er bra. Også er det jo sånn at den aldersgruppa som flytter inn til det litt mer enkle, ønsker jo å ha variasjon. At det ikke bare er de som er født mellom fem års tid etter krigen. Det er ikke bare de som er der. Men her er det jo veldig store områder (som man kan bygge på). Parkeringsplasser, for eksempel. Tenk hvor mye areal som er gått med til parkering i disse bygdene.	Snakker om å få rotasjon i boligmarkedet: eldre inn i leiligheter, barnefamilier inn i de gamle eneboligene. Fremhever at man kan fortette på mange parkeringsplasser i bygdene.	6
Også det store engasjementet, som du ser i Østlandets Blad, for eksempel, det er jo at folk vil ha mer plass til bilen sin. De vil parkere overalt, de vil kjøre overalt, de vil parkere overalt, og de vil gå minst mulig. Også er det alltid en lang forklaring om at det er dårlig til beins, eller at det er for lite handikapplasser, eller noe sånt. Det er ikke riktig. Folk er late i stor grad. Altså, de som trenger å få en enkel tilkomst, skal selvfølgelig gjøre det. Og det tar vi vare på gjennom planbestemmelser. Det er alltid universell utfordring og god dekning på handicap-parkering. Det sørger vi alltid for. Men det er ikke de som klager, vet du. Jeg har bare hatt det. Men	Mener det er mye oppstyr rundt parkering, og at det ikke kommer fram tydelig at folk i stor grad er late og forventer at man skal kunne fortsette å kjøre til butikkdøra. Mener at folk må	6

<p>det har litt med vane å gjøre, det er med forventninger. For det er sånt en alltid har gjort. En har alltid kunnet kjøre til butikkdøra. En kan ikke skjønne og fatte og begripe at en ikke skal få gjøre det resten av livet. Det er det jeg skal gjøre resten av livet. En må jo vise at det går også for å få tilslutning til at det er en ok modell. En må ha levende bymiljø, trivelige utekafeer, trivelig å sitte i fred og ro uten den trafikken rundt ørene, for at folk skal skjønne at det er ålreit å ikke ha bilen. Så det er litt sånn høna og egget problemstilling også.</p>	<p>oppleve mer bilfrie uterom for å forstå at det kan være kjekt å redusere bilbruken.</p> <p>(Jeg anser anti-bilbruk til fordel for gåing/sykling/kollektiv som en klar nedvekst-holdning)</p>	
<p>Vi har noen rammer. Og en ramme er at storsamfunnet har brukt ganske mange milliarder kroner på Follobanen. Og Ski er den som på en måte blir begunstiget. Da må en sørger for at det er ansvaret bevisst, og sikrer at det kan bo folk nær stasjonen. ... Nå snakker vi om folkevekst, og så blir det ansvaret koblet til hvilken mulighet vi har for å sørge for sosial infrastruktur som skoler, eldreheim, og så videre. Samtidig som vi legger til rette for flere boliger. Og det er jo ikke bare bare. I hvert fall ikke med trang kommuneøkonomi. Så det er jo det vekst-økonomi-problemstillingen i hovedsak... Mest her. I Ski på grunn av Follobanen, men også på Kolbotn. Når endelig Follobanen er på plass, skal Kolbotn stasjon fikses. Og du får den utbyggingen som har stått på vent i 25-30 år. Fordi at en har ventet på at Follobanen skulle bli på plass først.</p>	<p>Oppliver en forventning om å vokse gjennom fortetting/transformasjon i Ski pga Follo-banen, og ved Kolbotn med ny stasjon, samtidig som trang kommuneøkonomi legger begrensninger på hvor fort det kan skje.</p>	6
<p>Nei, det er jo egentlig strengt tatt ikke det altså (et oppgjør med vekst-tankegangen). Nå er det sånn at kommunen har jo ikke stor energiutbygging eller stor industri. Her er det ikke noe kraftverk, her er det ikke noe oljevirkosomhet, her er det ikke noe kjempestore nasjonale industrianlegg. Så vi har det jo enkelt sånn da, når det gjelder klimagassutslipp og prioritering på den måten. Bortsett fra at det alle skal jo gjennom sant, det er en utrolig stor transportkorridor som gir mye utslipp. Da kan man jo diskutere om om vi virkelig må ha firefelts E18. Vi må visst det da. (ler) Men hvorfor i all verden bygde man den, sant? Hvis du kjører nedover Indre Østfold og mot Sverige, du er jo alene på den firefeltsveien. Det er jo helt galskap å bruke så mye areal på en sånn måte. Vi prøver jo å være fornuftige på den måten, men staten er jo ikke spesielt hyggelig med oss da. Når det gjelder jernbanetraseer og E18, E6 og utbygging av kryss og så videre, så tar de bare for seg, sant.</p>	<p>Mener selv de ikke tar et oppgjør med vekst-tankegangen, og forklarer det med at det i grunnen er enklere for Nordre Follo å tenke miljø uten at det krever et oppgjør med vekst fordi man ikke har store tunge industriaktører. Men tar opp motorvei som et unntak, selv om hun også lurer på om E18 var</p>	6

	nødvendig.	
Nei, mindre forbruk er ikke utgangspunkt for arealnøytralitetsdiskusjonene som vi har.	Avviser at mindre forbruk er med i tanken, selv om hun har snakket om å klare seg uten bil, som er en stor del av en normal husholdnings forbruk.	6

6. Hvordan er sammenhengen mellom deres syn på vekst, natur og arealnøytralitet?

Naturlig enhet	Sentralt tema	I-person
<p>Det er på ingen måte en skepsis mot vekst i seg selv som har ført til at jeg ville bli arealnøytral. Så sånn sett har det, må jeg kanskje si at det ikke har vært den viktigste faktoren. Utgangspunktet mitt har vært at naturen er under press.</p>	<p>Natur har vært en viktig faktor for arealnøytralitet, ikke vekstkritikk</p>	<p>1</p>
<p>så om vi har økonomisk vekst eller ikke, det er på en måte underordna.</p>	<p>Ser ikke økonomisk vekst som årsaken til klima- og naturkrisen (altså: tror en decoupling kan være mulig)</p>	<p>1</p>
<p>Så konsekvensene av det vi vil er jo å redusere den økonomiske veksten, og kanskje befolkningsveksten. Og for min del er det helt supert om folk fortsatt vil bo i Rendalen</p>	<p>Sier at konsekvensene av egen politikk er mindre økonomisk vekst, og er for desentralisert bosetting hvis folk vil</p>	<p>1</p>
<p>Jo fordi jeg tror at hvis jeg ikke hadde sett det prinsipielle i verdien av å bevare natur, og det prinsipielle i utfordringen med naturkrisen er at vi bygger ned natur, så tror jeg ikke at jeg hadde vært så opptatt av verdien av å bevare hver enkelt naturteig. Da ville jeg fortære akseptert en tanke om at akkurat den her er ikke så viktig på grunn av sånn og sånn</p>	<p>Fremhever viktigheten av å se å beskytte natur som noe prinsipielt, for å være for arealnøytralitet</p>	<p>1</p>
<p>ja altså det som har vært så viktig for meg er å tenke dette som et universelt prinsipp, og det gjør det å bevare natur som noe så uendelig mye større og viktigere enn den enkelte seier i form av et bevart naturområde, som kanskje så langt har vært miljøbevegelsens og miljøpartienes mulighet til gjennomslag og seier da. Og det er jo fint det, men det er jo litt sånn "vi søkte om torskeoppdrett, og så søkte vi om 20 plasser og så var det mye motstand så endte vi opp med bare 7" på en måte. At du har redda noen biotoper fra torskeoppdrett, men du har sluppet gjennom sju, på en måte.</p>	<p>Argumenterer for hvorfor det er viktig å se det prinsipielt: "Den evige kampen om å bevare natur"</p>	<p>1</p>
<p>...og det er jo allerede stor nysgjerrighet fra kommuner og fylkeskommuner over hele landet, for hvordan kan man tenke sånn (redanm: prinsipielt). Og gjør vi det (innfører arealnøytralitet, red.anm) mener jeg vi har flytta</p>	<p>Fremhever hvorfor det å løfte naturtap til et prinsipielt spørsmål både har skapt nysgjerrighet</p>	<p>1</p>

<p>naturpolitikken mange hakk i riktig retning, og noe helt annet enn om du viser til at vi bare redda Finstadsbogen, som er kjempebra, men Vestland fylkeskommune hadde aldri holdt seminar om at Nordre Follo har redda Finstadsbogen. Men de holder seminar om hvordan arealnøytralitet kan være det som skal til for å snu arealoverforbruket, så det at man tenker prinsipielt og ikke bare enkeltsak, gjør at det er utrolig meningsfylt å jobbe med dette her.</p>	<p>over hele landet men også gjort at det er meningsfylt å jobbe med det.</p>	
<p>Det er egentlig framtida, lissom. Med den naturkrise og den miljøkrise vi står i. Det er framtida vår. Det kommer noen etter meg.</p>	<p>Argumenterer for arealnøytralitet ved at det handler om rettferdighet for de som kommer etter hen.</p>	<p>2</p>
<p>Tror ikke det påvirker oss i så stor grad egentlig. Eller, hvis svaret mitt hadde vært ja da, så hadde det vært sånn at man hadde kanskje hatt noen andre avgjørelser knyttet til for eksempel arealplanen nå. Ja vi skal vokse, og vi skal bygge ut der og bygge ut der. Fokuset er mer hva kommunedirektøren har lagt fram og hvilke områder er det. Hva, hvor ligger de, hvilke hensyn må vi ta hvis vi skal bygge der, snarere enn at vi... så arealnøytralitet for å, nei... det er nok mer en sånn, det er ikke noe... vekst er ikke en av hovedgrunnene våre egentlig.</p>	<p>Mener at synet på vekst ikke har vært noen viktig grunn til å innføre arealnøytralitet.</p>	<p>2</p>
<p>Jeg tenker det er for en blanding (mellom å bevare natur for menneskets skyld og for naturens egen skyld). For vi skal jo være her vi også. Men det er jo mange andre som skal være her og. Så jorda i seg sjøl, som en organisme eller et menneske det og, den skal jo fungere den og. Men det er nok ikke bare... altså hvis vi ikke gjør det for jordas skyld så er det jo ikke et sted å være for menneskene, så da er det jo ikke noen vits i å gjøre det for menneskene. Men vi er jo opptatt av folk da, i PARTI. Men i, ja menneskets skyld. Egentlig vil jeg si mest for menneskene, vi tar jo avgjørelser på vegne av oss sjøl og de som kommer etter oss. Også er det ikke, for det, hvis jeg skal ha en refleksjon der, så... vi menn... egentlig for lenge siden burde vi tatt et oppgjør med oss sjøl, og tenkt på hvor mye skal det koste oss i oppofrelse da, i mangel på et bedre ord, å prøve å redde stumpene av det vi har. For dess lenger tid deg går med hvordan vi behandler jorda vår, dess mer må vi betale for skaden vi har gjort. Og det handler om forbruk og det handler om, ja hvor mye skal det koste oss inn i framtida å spare de få minuttene på å kjøre på E18 da. Eller bare det å kjøre i 100 og ikk 80 på veien</p>	<p>Peker på at det handler om å ta vare på natur både for menneskets skyld og for naturens egen skyld. Men også at desto lengre tid det tar før vi endrer oss, desto mer må vi betale i fremtiden.</p>	<p>2</p>
<p>jeg er ikke sånn som MDG som liker å klemme på trær, det er ikke sånn tilnærming til miljøpolitikken. Sorry, men panteisme... det er ikke noe religiøst over det for oss,</p>	<p>Mener MDG er treklemmere og religiøse panteister</p>	<p>3</p>
	<p>Mener at natur ikke</p>	

<p>det er ikke noe religiøst over det for oss, det er liksom sånn, dyr har egenverdi, vi trenger artsmangfold, vi trenger å ikke bli kvitt... vi kan ikke gå lenger ned i å miste arter nå, for puslespillet forvitrer når de brikkene blir litt for få så kan jo alt kollapse, vi kan jo få en økologisk kollaps hvis ikke vi reverserer tapet av biologisk mangfold... Jeg er mer sånn "dette skal vi løse, nå skal vi løse klimakrisen, nå skal vi løse naturkrisen, det gjør vi sånn og sånn"</p>	<p>har en åndelig-religiøs betydning for folk i sitt parti, at de er mer handlingsorienterte ... men mener naturen har religiøs verdi for MDGere.</p>	
<p>Ja, jeg kan jo bare si et sånt eksempel da. Når Høyre i kommunestyret står og sier "vil virkelig PARTI kaste, hindre oss i å få én milliard kroner ved å ta ut dette skogsområdet fra kommuneplanen. Det tror jeg var på Ramstad, som vi tar ut. Da er det lett for Venstre å si at, verdiene på det området er jo der. Det er bare ikke omsatt i penger. Verdien ligger der i at vi faktisk har natur, så da setter vi egentlig samme verdien på naturen, som du kunne fått økonomisk. Så vi er egentlig litt tvetydige der da. Vi er ikke for, vi er ikke villige til å bygge ned natur for å få økonomisk vekst, den må være bærekraftig, hvis du skjønner hvor jeg vil. Så...</p>	<p>Mener at hensynet til klima og natur trumfer hensynet til vekst. Vekst må være bærekraftig.</p>	3
<p>Ja, jeg tror det (å vokse innenfor rammene av arealnøytralitet) går så lenge du transformerer og fortetter på en veldig god måte, så tror jeg det skal gå veldig fint, med arealnøytralitet. Vi har jo uendelig med områder med gammel industri også videre som kan transformeres. Og du ser det i Oslo, i Oslo utfordret man markagrensa fordi man mente man vokste så masse at man mente man måtte ta markagrensa. Da sa bystyret den gangen "nei", heldigvis, og hva har du fått? Du har fått Kværnerbyen bydel, det var et gammalt spikerverk, eller sånn derre Kværner bruk. Og så på Ensjø, jeg vokste opp på Vålerenga, så jeg gikk forbi Ensjø på vei til lille Tøyen på vei til faren min, og der var det bare industri og gamle bygninger og sånt. Har du vært på Ensjø nå? Det har blitt en by. Det er jo arealnøytralt, dette var allerede nedbygd, der har de...og på Sinsen...ikke på Thorsoy, på senteret... på Storo-senteret der, der var det jo masse nedbygd industri. Det har bare blitt boligblokker bortover hele der, så de er dritgode på det i Oslo. De har ikke arealnøytralitet der tror jeg, men de er veldig gode på fortetting.</p>	<p>Mener det lar seg gjøre å vokse befolkningsmessig innenfor rammene av arealnøytralitet.</p>	3
<p>Det er klart dét (at industri i Nordre Follo kan bruke penger fra sin transformasjon til å bygge ned natur i andre kommuner). Og det er klart at det, men hvis du slutter, men hvis du produserer på andre måter og mer effektive måter og mer arealeffektive måter, vil du ikke ha behov for den samme store industri... Industrien har også endra seg fra den industrielle revolusjonen til den teknologiske revolusjonen, du har jo, du har en del industri nå som er mye mindre plasskrevende, så det vil være mindre behov for disse store, gigantiske... men noe vil du jo alltid ha, for man trenger jo klær og møbler, så det vil jo alltid</p>	<p>Mener at industrien trenger mindre og mindre arealer, fordi den blir mer effektiv, og mener derfor det ligger tilstrekkelig med næringsarealer i kommuneplanen, i hvertfall inneværende</p>	3

<p>være fysisk behov for lager og logistikk og disse tingene der og sånt, men jeg tror at det behovet har blitt mindre da, og at man har blitt mer effektiv med disse logistikk-kjedene også og at man ikke lagrer så mye over lengre tid og at man har mindre behov da. Derfor så har jo vi egentlig i PARTI ment at i kommuneplanen nå så ligger det tilstrekkelig med næringsarealer, så vi vil egentlig ikke ha flere næringsarealer. I hvertfall denne perioden har vi ikke villet dét, for det har ikke vært behov. Høyre har ment motsatt, men vi har ment nei det er nok, vi må bruke de vi har og bruke de smartere. Men jeg er enig med deg i at det kan forskyve seg og det som er problemet er at det kan forskyve seg til andre land, mindre utvikla land, og da har du egentlig bare skjøvet problemet ut av Norge og... Til et utviklingsland, og det har jo skjedd veldig mye med mye produksjon.</p>	<p>periode. Tenker at naturtap kan forskyve seg til andre land...</p>	
<p>...det er en viss kobling (mellom vårt syn på vekst og arealnøytralitet), fordi det ligger, hvis det ligger en forventning på et område, for eksempel veldig nært togstasjonen, vil vi være mer tilbøyelig til å kunne akseptere det der, for det første ligger det inne i planen, det er i tråd med nasjonale og regionale føringer om fortettinger også videre</p>	<p>Mener det er en viss kobling mellom vekstsyn og arealnøytralitet.</p>	<p>3</p>
<p>Naturen, jeg vil jo nesten si at, vårt i Nordre Follo Venstre er synet på natur og tilgangen på natur og leveområder for arter enda sterkere og tyngre beslutningsgrunnlag enn klima. Og det handler også om at vi har sterke biologer i gruppa blant annet med doktorgrad også videre som skjønner dette her og som har jobba med klimaendringer koblet opp mot natur på Grønland. Så natur vil jeg si er enda sterkere...</p>	<p>Mener at natur betyr mye, og mer enn klimahensynet for partiet i NF.</p>	<p>3</p>
<p>Hvis man skulle mente noe med hvor verdifull dyrka marka er, og man nå har både en klima- og naturkrise, så kan jeg ikke skjønne annet at en dyrka marka må ha en enorm verdi, også for staten, men det har den jo ikke. Den verdsettes ikke kroner i ører på samme måte. Det kan de ikke gjøre, ellers hadde de ikke bygget det.</p>	<p>Viser tydelig engasjement for matjorda i perspektiv av klima- og naturkrisen, og at staten ikke kan se verdien av matjorda, for da hadde de ikke bygget E18-</p>	<p>4</p>
<p>Vi må la folk få muligheten til å gå ut i områdene. Det må fremtidige generasjoner gjøre også. Det er derfor mener jeg at vi ikke kan gi denne dispensasjonen til én meter, til to meter, til ti meter. Da spiser du litt etter litt videre innover skogen og i marka.</p>	<p>Bringer inn friluftsliv i et generasjonsperspektiv, som begrunnelse mot bit-for-bit-nedbygging</p>	<p>4</p>
<p>Det er mange eldre som bor på samme plass. Det er også en fordel for hjemmehjelpene. Det er et mindre område hvor det</p>	<p>Trekker frem økonomiske gevinster av</p>	<p>4</p>

<p>bor flere som trenger deres hjelp, så man slipper transport. Det litt krevende på vinterstid, men man sykler jo innenfor vakter, og man går også innenfor vakter. Jeg har sett hjemmehjelper komme på sykkel og skal mellom oppdrag.</p>	<p>fortetting, knyttet til hjemmehjelp som da kan bruke sykkel på vaktene. (Tydelig degrowth-argument?)</p>	
<p>Vi vil nok gå litt saktere frem på utbygging, både for å nå ambisjonene bedre, men også for å ta oss god tid for å se hvordan dette fungerer. For befolkningsprognosene er litt usikre, det spriker litt, og vi har massiv utbygging rundt stasjonene som vi har definert som utbyggingsområder. Vi ser ikke helt behovet for å åpne opp så mange områder for utbygging i en fase der det er massiv utbygging allerede i kommunen.</p>	<p>Mener de vokser nok allerede gjennom eksisterende fortetting og transformasjon, til at de kan ha is i magen.</p>	<p>5</p>

7. Andre problemstillinger rundt arealnøytralitet?

Naturlig enhet	Sentralt tema	I-person
<p>vi har jo dette beredskapssenteret, og den har jo tatt mye natur, og det er jo sånn eksempel som når staten kommer og sier nå skal vi ha dette arealet og det skal vi bruke til, sant det er sånn... På Taraldrud, det derre... Politiets Beredskapssenter heter det vel. Og det er jo når staten kommer inn og sier "dette området her, det skal vi ha, det skal vi bruke til..." og hvor kommer vår, kommer vi som kommune inn med vårt, vi politikere da med vårt rasjonale liksom. Og kan vi si, hvis man da skal tenke på gjenbruk og gi noe annet tilbake, hvem skal gi oss de arealene tilbake da? Og fins det, for staten kommer jo inn og tar store arealer. Det var jo, for eksempel var det snakk om et sånt fengsel, på Trollåsen eller hvor det var, og igjen da, hvis man tar et så stort areal til et statlig, det er en, det er en spennende problemstilling å drodle i, for hvor er vårt rasjonale da, når staten kommer...</p>	<p>Problematiserer at til tross for arealnøytralitet lokalt, tar Staten store arealer til beredskapssenter, motorveg og jernbanebygging.</p>	<p>2</p>
<p>Ja, vi har... Nei, for noen ting som ligger inne i kommuneplanen skal kastes ut, og det gjør vi nå. Vi har en kommuneplan nå hvor vi har masse grønne areal i fremtidige boligreserver som er skog for eksempel. Der mener Venstre at vi skal ta et veldig tøft grep og kaste det ut av kommuneplanen nå, og bare ha inne eksisterende boarealer og utvikle dem og fortette innenfra og ut, slik som regionale og nasjonale føringer, kollektivtraséen ikke sant, at du bygger her. Men noe av paradokset med innenfra og ut er at veldig mye dyrka mark ligger innenfra og ut, du har samme problemet i Ås som du har her, at enkelte dyrka mark-områder ligger tett på stasjonen, på langhus for eksempel der har du et klassisk eksempel på dét, her borte i Magasinparken, og da er egentlig paradokset at innenfra og ut og fortetting har egentlig ført til mer nedbygging av matjord i Follo, når du ser på tallenes tale, du burde egentlig se på de tallene, at vi er egentlig verstinger fordi vi har bygget ned en del matjord rundt kollektivknutepunktene fordi man skal fortette</p>	<p>Problematiserer innenfra-og-ut og jordvernmålet, og mener at prinsippet har ført til mer nedbygging av matjord i Follo (men jeg er delvis uenig, fordi det da er gitt hva alternativet skulle være - mest sannsynlig bygging på fastmark)</p>	<p>3</p>
<p>Ja, men så har vi også... Vi kommer veldig dårlig ut på nedbygging av matjord, egentlig, selv om vi har nullvisjon. Og vi har egentlig fått priser i Nordre Follo for nullvisjonen, og det handler også om samferdselsprosjekter som E18, Østre linje, påkoblingsspor Follo-Banen, ikke sant, det er masse, vi har store...</p>	<p>Påpeker dobbeltheten i at Nordre Follo kommer dårlig ut på nedbygging av matjord, og peker på statlige prosjekter.</p>	<p>3</p>

<p>Det blir statlig regulering, vi pressa jo så mye på i kommunen. Jeg mente at vi ikke skulle gjøre det, fordi da mister vi jo hånda på rattet. For så fort det blir statlig regulering har du ingenting å si lenger. Så der var for eksempel MDG og Venstre veldig uenig da, for jeg mente at her må vi være pragmatiske. Skal vi styre og bestemme noe må vi heller være med og megle og si blankt nei. Sier vi blankt nei, så tar det to uker så har samferdselsministeren varslet statlig regulering, fordi dette er et prosjekt som en kommune ikke kan stå i veien for. Det var akkurat det som skjedde, så nå ligger vi i bagasjerommet på den prosessen da, og da er vi liksom prisgitt at dem har de samme verdiene inn da, å redde matjord og gjøre de samme tingene som vi ønsker, fordi vi har fragitt oss makta på prosjektet.</p>	<p>Sa hen tok til orde for å være pragmatisk i E18-saken, fordi Nordre Follo mister medbestemmelse ved å avvise planene og få statlig regulering. Da er man prisgitt at regjeringa har de samme verdiene.</p>	<p>3</p>
<p>jeg lurer på om ikke Nordre Follo er et sånt forskningsprosjekt for å definere hva arealnøytralitet betyr med fylkeskommunen, så jeg tror ikke helt kommunen heller veit hvordan man skal måle og prissette arealregnskapet.</p>	<p>Tror ikke kommunen helt vet hvordan de skal måle og prissette arealregnskapet.</p>	<p>3</p>
<p>Ja, du må prissette det (nedbygging) drithøyt da. Det ikke sant, skal du verne det så må det være jævlig dyrt å bygge ned for utbyggere, nå er det billig ikke sant. Ta matjord, du får ikke penger for matjord, det er jordvern-takst, det har veldig liten verdi ikke sant, jord har veldig lite vern og liten verdi... så der må egentlig nasjonale...</p>	<p>Mener nedbygging må prissettes svært høyt.</p>	<p>3</p>
<p>når vi skulle få fylket til å gjøre en stor investering med en ny videregående skole da, så har jo vi avgitt tomt ved siden av rådhuset, slik at vi plasserer de funksjonene man trenger i det daglige, i en akse på vei til kollektivknutepunkt. Her gjør vi jo virkelig fortetting. Her skal vi bygge ny ungdomsskole, ny videregående skole, flerbrukshall, bibliotek, og legge alle funksjonene kompakt. Jeg har veldig tro på det å lage kompakte sentra da. På vei, og barnehage, hvis vi får plass skal vi legge inn en barnehage også slik at alt er på vei på den samme aksene på vei inn til toget og alt er på vei tilbake igjen, slik at du kan handle og gjøre alt du trenger og ikke legge det spredt, litt slik som Ås holder på nå med å legge all næringa si på, ute ved Solberg...</p> <p>...Det (handelspark på Nygård) er et dritstort problem for oss, ikke sant. Da får du den der trafikken og du får unødvendig trafikk, du får småkjøring hele tiden fordi ting ikke ligger tett på en kollektivtrasé der det er lett å hoppe på bussen, lett å hoppe på toget, lett å sykle og gå. Sånn at den samfunnsutviklingen er at du må, vi må bygge byer som reduserer vekstbehovet på bil for eksempel da, og der er vi unisone egentlig, at all vekst skal tas med kollektiv, sykkel og gange.</p>	<p>Mener utvikling med alle funksjonene kompakt plassert er god samfunnsutvikling, fordi det stimulerer til at all transportvekst kan tas med sykkel, kollektiv og gange.</p>	<p>3</p>
<p>...vi vil være veldig for selvstyre men kommunene er ikke store nok til å ha det kommunale selvstyret uten at det blir bit-for-bit-nedbygging. Du er nødt til å ha et blikk over deg som kan</p>	<p>Mener kommunene ikke er store nok til å ta ansvar, fordi</p>	<p>3</p>

<p>sette litt foten og ned og ha noen... hvis du skal redde naturen må nasjonale og regionale myndigheter ha noen verktøy som kan stoppe kommunene fra bit-for-bit-nedbyggingen. For fristelsene er for store, for inntekter, fristelsene er for store for press fra utbyggere og sånne ting</p>	<p>fristelsene er for store for å bygge ned natur</p>	
<p>Ja, fasader for eksempel, men til min store skrekk så så jeg, kjørte jeg toget fra Oslo, og det var ikke den store skrekken, men skrekken var å se ut på veslebukta på Kolbotn hvor det altså er en grå vegg, en grå masse med noen ruter i som er vinduene. Ikke videre pent. Så det er liksom noe mer å lage levende fasader, gjøre det penere rett og slett enn det jeg synes mange av boligprosjektene er.</p>	<p>Trekker frem viktigheten av estetikk når man fortetter, i konteksten av hva man har lov hjemmel til å kreve.</p>	<p>4</p>
<p>Når vi snakker om arealnøytralitet, så er staten en versting. I vår kommune har staten laget et beredskapssenter på Taraldrud. Vi trenger et beredskapssenter, så jeg diskuterer ikke selve beredskapssenteret. Men det har tatt enorme områder som var naturområder tidligere, og var brukt som gjennomfart til rekreasjon. Jeg tror ikke mange brukte området til rekreasjon, fordi det var rett ved motorveien, men du bruker det til å komme deg over og ut i marka på andre siden mot Siggerud. Der er det laget sluser, så det går å komme igjennom. Men det er et av de store statlige områdene. Så har du Follo-banen, som har tatt enorme områder, også i vår kommune, ved en diger gård. Gården måtte flytte. Når de flyttet gården, måtte de gjøre tunet mye større for å få de som tidligere bodde på den andre gården, som de ikke kunne bo der lenger på, til den nye gården. Da de gjorde nytt tur, måtte de ta dyrka mark for å lave... Det måtte de bare gjøre for å få plass til tunet sitt. Det var rimelig når de måtte flytte gården sin. Så tok man dyrka mark inn mot Ski stasjonen. Mye dyrka mark som gikk tapt der. Så har du E18, som kommer nå gjennom Ås og Nordre Follo, fra Retvedt til Vinterbro. Jeg husker det, da jeg satt i formannskapet, da vi behandlet den saken. Det ble nesten latterlig gjort. Jeg sa at det var noe av Norges aller beste matjord. Der skal vi lave firefelts motorvei.</p>	<p>Staten er en versting når det gjelder tap av natur og matjord i Nordre Follo kommune. Fremhever hvordan tiltak gir ringvirkninger, som at å flytte en gård til en annen gjør at utvidelse av tunet tar store mengder dyrka mark.</p>	<p>4</p>
<p>...som jeg var inne på så har vi kommet med enda flere tiltak for å nå den ambisjonen. Men det er jo en kjenskjerning at det er forskjell på hva vi flertallspartiene som styrer kommunen mener om det, og de mindretallspartiene på høyresida mener om det. De er nok mer liberale når det kommer til å definere områder som utbyggingsområder enn det vi er. Vi vil nok gå litt saktere frem på utbygging, både for å nå ambisjonene bedre, men også for å ta oss god tid for å se hvordan dette fungerer.</p>	<p>Trekker frem et skille mellom flertallspartiene som styrer kommunen og mindretallspartiene på høyresida.</p>	<p>5</p>

8. Hvorfor er Arbeiderpartiet for arealnøytralitet i Nordre Follo?

Naturlig enhet	Sentralt tema	I-p ers on
<p>Vi har hatt et veldig sterkt styre med et veldig sterkt miljøengasjement i Nordre Follo, og det er takket være at også Arbeiderpartiet i Nordre Follo er veldig proaktive på klima og miljø, veldig framme i skoa. Det er nok et lokallag som er mye lenger framme på dette enn arbeiderpartiet nasjonalt. Så det er jo ikke bare at MDG, Sv og Venstre sitter i posisjon i kommunen her, men det er også et Arbeiderparti som vil det samme. Så vi har jo vært kjempestrengte, og så har jo egentlig Høyre stilt seg bak veldig mange av disse målene de og, men når det kommer til praksis så viker de unna med vedtak hele tiden. Så der er jeg egentlig litt spent nå, hva skjer til høsten. Det er jo ikke godt å si hvem som tar over styringen av Nordre Follo etter høsten, og da er jeg litt spent på hvordan dette kommer til å bli videre.</p>	<p>Gir honnør til Ap for å skape mulighet for gode miljøvedtak, og beskriver de som proaktive på klima og miljø og framme i skoa. Høyre viker unna når det kommer til praktisk politikk. Det blir et spennende valg.</p>	3
<p>Nei, ikke flertall uten Arbeiderpartiet på dette, så Arbeiderpartiet er kjempegode her. De skal ha mye skryt. Det er forventet fra Sv, Venstre og MDG, det er helt å forvente denne politikken. Men fra Arbeiderpartiet ikke sant, som egentlig ikke tradisjonelt har vært et veldig fremoverlent miljøparti, er det her i Nordre Follo. Virkelig. Så...</p>	<p>Skryter av at Ap som ikke tradisjonelt er et veldig fremoverlent miljøparti, tar denne rollen her</p>	3
<p>I samtale med et intervjuobjekt fra Ap, som nettopp sa "Men vi har jo hatt, og har jo, grønn profil": "Det er det jeg sa, det er derfor vi kommer langt, fordi vi har et stort og styringsdyktig parti som faktisk vil det samme som vi som er tradisjonelt miljøpartiene."</p>	<p>Hen sier til intervjuperson fra Ap at hen nettopp har skrytt av Ap, og sier det er på grunn av Ap at de får ting til i NF.</p>	3
<p>Det er fordi jeg mener at vi i Ski kommune også hadde mye grønnere profil enn det mange andre Arbeiderparti-kommuner, og også i regjeringssammenheng i mange tilfeller har. Det sa jeg ikke. Men vi har grønt program, og det har vi fortsatt med videre. For vi tror på det.</p>	<p>Mener Ski hadde mye grønnere profil enn mange andre Arbeiderparti-Kommuner og også Ap-regjeringen.</p>	4
<p>Dette med arealnøytralitet, jeg vet ikke hvem som brakte det inn, men det har jo Anne-Beth Skrede i Plan- og byggesaksutvalget, hun har vært veldig pådriver for det. Det er nok flere som kjenner på at det er noe de har brakt inn som en mulighet.</p>	<p>Trekker fram en Ap-politiker som en som har vært pådriver for arealnøytralitet. Mener det nok er flere som kjenner</p>	4

	tilhørighet til at dette innarbeides i kommunen nå.	
Det der (at Ap er grønnere i NF enn Ap nasjonalt, red.anm.) dreier seg jo om personlig engasjement, tenker jeg. Og at man har noen som har en stemme, og så får man andre med seg. Eller at man har flere som har den stemmen, og så får vi flere med oss i det. Og så tror jeg også at det har noe med... At vi har andre vi samarbeider med. Vi har jo laget vårt program før vi har begynt å samarbeide med andre. Vi har jo laget vårt program på bakgrunn av hva vi tror på. Og så har vi funnet frem til andre partier som har så mye til felles, at vi har kunnet gjøre noe sammen. Og da har vi jo blitt enda sterkere sammen. Så det er fordi vi klarer å gjennomføre noe.	Mener grunnen til at Ap i Nordre Follo er grønne er personbetinget, at det også har å gjøre med samarbeid med partier som har så mye til felles.	4
Vi har jo diskusjoner innen vårt parti (Ap, red.anm.), også blant annet på parkeringspolitikken. Jeg hører jo det stadig, at vi må kunne kjøre og parkere så mye vi vil. Nei, det går ikke. Vi må prøve å forklare det. Så det er jo utfordret hos oss også. Men vi har jo enstemmig vedtatt programmet vårt, for eksempel.	Trekker fram at de også har diskusjoner, blant annet på parkeringspolitikken i Ap, en konsekvens av fortetting. Men at programmet ble enstemmig vedtatt.	4
...når jeg var på Jernbaneforum 2023 forrige uke, så kom det to ungdommer bort til meg fra Harstad. De ville snakke med meg, for jeg var jo fra Arbeiderpartiet og ordfører. De lurte på om jeg kunne gi dem noen tips til hvordan de kunne jobbe for å få sin ordfører i Harstad, som også er fra Arbeiderpartiet, til å komme i nærheten av den miljøpolitikken jeg pratet om. Så det var jo veldig hyggelig at de anerkjente og pratet også om arealnøtralitet, og nevnte noe om det, om hvordan vi jobber med det.	Har fått anerkjennelse av andre unge og miljøbevisste i Ap, som har bedt om råd for hvordan man kan få andre Ap-ordførere til å bli grønnere.	4
Ja, så jeg ser jo også i forhold til Ås, som vi er naboer med, så har vi allerede der veldig ulik politikk med Arbeiderpartiet i Ås, og Vestby for den saks skyld. Så vi har rett og slett en annen holdning til det. Ja, så jeg ser jo også i forhold til Ås, som vi er naboer med, så har vi allerede der veldig ulik politikk med Arbeiderpartiet i Ås, og Vestby for den saks skyld. Så vi har rett og slett en annen holdning til det	I kontekst med forrige tekstbolk: trekker fram at de har grønnere profil enn Ås og Vestby, og at de forsøker å lære dem at dette er viktig.	4
(ved prat om naturens egenverdi) Og så er det nok også forskjellig... Det er noen ganger vi har diskusjoner vi også. Det er ikke sånn at... De som er folkevalgte har stilt seg bak det programmet. Det er et enstemmig program. Og man har ofte vært med på deler av utformingen av det også. Men det er	Viser til at det også internt i Arbeiderpartiet er diskusjoner internt - partiet er ikke alltid enige	

<p>mange ganger vi og utfordres på vår egen politikk. Fordi det kan være litt motstridende også... ..alle deler ikke det strenge synet som jeg for eksempel har i ivaretagelsen. Så må man få med flere. Vi liker å være enige. Og sørge for at man liksom forstår helheten. For det handler mange ganger om å få en innsikt i hva helheten er.</p>	<p>rundt naturspørsmål.</p>	
<p>For det er et veldig vidt begrep. I Nordre Follo styrer vi en rødgrønn koalisjon med seks ulike partier som ofte har seks ulike innfallsvinkler til både ambisjoner, mål og tiltak. Det har ikke vært noe "walk in the park" å få til en enighet rundt dette.</p>	<p>Viser til initiell uenighet mellom de seks koalisjonspartiene, og at det ikke har vært lett å komme til enighet (etter dette bestemmer Sp for å bryte ut av samarbeidspunktet, red.anm.)</p>	<p>5</p>
<p>...jeg mener at det er ganske sterk konsensus mellom det som kommer fra administrasjonen i form av forslag, og det som vi i vårt, i mitt partiet og flertallspartiene generelt, ønsker å endre på. Det er veldig små forskjeller, det kan kanskje være en forklaring på hvorfor vi har fått det til. Fordi at det er en slags symbiose eller en konsensus mellom faglige anbefalinger og det vi står for politisk. Det er jo interessant. Det har jeg egentlig ikke tenkt så mye på før jeg begynte å resonnere rundt det.</p>	<p>Fremhever at det har vært stor enighet mellom de faglige anbefalingene (kommunedirekte ørens innstilling) og det politiske synet.</p>	<p>5</p>
<p>(sammenheng mellom administrasjon/fag og politikk) Jeg tror faktisk at det stikkordet her er bærekraft. Fordi vi vet jo, de faglige anbefalingene er jo at vi skal ta vare på natur, det er jo at vi skal være klimavennlige og at vi skal ha naturområder og lekeplasser og den type ting i nærmiljøene. Det er en viktig del av den sosiale bærekraften i et lokalsamfunn.</p>	<p>Begrunner enigheten mellom administrasjon og politikk med felles syn på bærekraft. (forsterker hypotesen om at Ap kan mer enn andre steder om bærekraft, de forstår hva adm. snakker om)</p>	<p>5</p>
<p>...men litt tilbake til det du sa, denne diskursen mellom vekst og vern. Det vet jo alle at det har vært utfordrende for Arbeiderpartiet i alle år. Nettopp fordi at du må jo bygge de kraftverkene som produserer strøm til kraftkrevende industri et eller annet sted. Et eller annet sted må jo de kraftverkene ligge.</p>	<p>Trekker fram en skillelinje intern i Arbeiderpartiet rundt vekst og vern.</p>	<p>5</p>
<p>Det er sånn vi har klart å øke levestandarden i dette landet. Og så kommer jo vi i Norge til et punkt der vi lever såpass gode liv at kanskje vi skal sette bremsene litt på rundt dette. Kanskje vi ikke trenger all denne her kraftkrevende industrien lenger. Kanskje vi skal satse på andre industri typer som ikke er like kraftkrevende, som ikke trenger å</p>	<p>Spør om ikke vi skal bremse velstandsøkningen (et klart nedvekst-perspektiv), og at det</p>	<p>5</p>

<p>pushe så hardt på naturen. Og dette skjer jo i alle andre land, ikke sant? Og så kommer klimakrisen. Så går det opp for oss at naturen vår. lufta vi puster inn. Dette er verdifullt for oss som mennesker. Det handler faktisk om menneskehetens eksistens. Og da skulle det bare mangle at ikke også Arbeiderpartiet som er et parti som står for vekst og industri og vil skape arbeidsplasser til alle, går litt i seg selv. Og tenker etter hva som faktisk er... Hva er det som er mest verdifullt for oss da? Det nytter jo ikke å ha en jobb i industrien hvis lufta du puster inn fører til at du dør. Det nytter jo ikke å ha den veksten hvis det fører til at menneskehetens eksistens blir truet.</p>	<p>bare skulle mangle at Ap går i seg selv rundt dette med vekst.</p> <p>(fremstår som noe selvmotsigende eller uklar, da han bare minutter tidligere sier at Ap ønsker økonomisk vekst)</p>	
<p>(etter å ha snakket om nedvekst) Vi er der på en måte da i verden i dag at disse utfordringene vi står overfor, fører til at alle partier må gå i seg selv. Og jeg er jo blant de, ikke sant? Nå hørte du meg si at jeg er av fortid fra AUF. På et tidspunkt der så puttet vi jo grønnfarge inn i logoene våre i AUF. Og det var jo ikke tilfeldig. Min generasjon har jo bidratt til denne selvrefleksjonen i Arbeiderpartiet og har farget Arbeiderpartiets politikk grønnere.</p>	<p>Fremhever sin bakgrunn i AUF når han snakker om nedvekst.</p>	5
<p>Ja, det er jeg enig med Hanne i (At Ap i NF er grønnere enn andre steder). Men hvis det skal være litt selvkritisk, så kommer vi kanskje enklere til det enn i andre kommuner, for eksempel på Vestlandet, som fortsatt er ganske avhengig av kraftkrevende industri.</p>	<p>Mener de lokale forholdene gjør det lettere for Ap å være grønne i Nordre Follo enn i mange andre kommuner.</p>	5
<p>Du har noen partier som er veldig gode på det sosiale, noen som er veldig gode på det grønne og vern, og så har du Arbeiderpartiet som er god på det pluss økonomisk politikk og det å ta ansvar for folk totalt sett. Det var dagens parole.</p>	<p>Mener Ap er det partiet som best klarer å ha en helhetlig politikk og kombinere miljø, sosialt og økonomisk. (de tre bærekraftssøylene)</p>	5
<p>...jeg oppfatter ikke at det er det (uenighet) internt hos oss. Jeg opplever at dette (arealnøytralitet) er noe vi er samla om, som vi ønsker.</p>	<p>Oppfatter at partiet står samlet om arealnøytralitet.</p>	6
<p>Jeg mener miljøpolitikken til Arbeiderpartiet er veldig god, og lokalt er den veldig god. Det er ikke bare mitt parti, mitt syn, eller arealstrategien som spiller inn, men vi har et flertallssamarbeid med ganske mange andre partier. Det er ikke alltid det er like lett å komme helt 100 prosent i mål på det. Men her oppfatter jeg at vi har klart å komme greit i mål.</p>	<p>Mener Aps miljøpolitikk sentralt og lokalt er veldig god.</p>	6

9. Hvordan skal man kompensere for nedbygd natur eller matjord?

Naturlig enhet	Sentralt tema	I-pers on
<p>det er veldig fint med arealnøytralitet, men det er egentlig ingen som forstår helt hva det betyr. Og det må jo ha et meningsinnhold, og det er ingen kommunestyrerepresentanter i Nordre Follo som veit hva det betyr (hvordan man skal prissette og kompensere matjord og natur), og i hvert fall ikke MDG. De vet ikke hva det betyr de heller, men de skal ha det, sant</p>	<p>Mener det ikke er noen kommunestyrerepresentanter som vet hvordan man konkret skal prissette og kompensere matjord og natur.</p>	<p>3</p>
<p>Vi kan ikke vedta det. Vi må ha noen parametre, vi må ha noen helt klare kriterier, vi må kunne måle det, vi må kunne prissette det, det må inn i et... så det diskuterer vi i (mitt parti).</p>	<p>Mener det må på plass målbare kriterier og parametre for hvordan prissetting og kompensasjon skal gjennomføres.</p>	<p>3</p>

Andre del: tematisert bearbeiding av dokumentanalysen

Forsknings spørsmål:

1. **Finner vi noe i partiprogrammene som tyder på at partiene ønsket arealnøytralitet i 2019?** Søkeord: arealnøytralitet, natur, naturtap, matjord, jordvern
2. **Finner vi noe i partiprogrammene som tyder på at partiene forplikter seg videre til arealnøytralitet i 2023-2027?** Søkeord: arealnøytralitet, natur, naturtap, matjord, jordvern, skog, økologisk kompensasjon
3. **Hva sier partiprogrammene som kan plassere lokalpartiet på linjen mellom vekst, grønn vekst og nedvekst?** Søkeord: vekst, nedvekst, deleordninger, deleøkonomi, BUA, kollektiv, forbruk, redusere, minimere, reparasjon, håndverk, (forbud mot) reklame, matsvinn, (reduisert) arbeidstid, fritid, innbygger, økonomi, (mindre) bil, sosial ulikhet.

Konkrete punkter som viser at man velger noe foran noe annet, veier langt tyngre enn vage lovnader og målsettinger.

Arealnøytralitet

1. **Finner vi noe i partiprogrammene som tyder på at partiene ønsket arealnøytralitet i 2019?** Søkeord: arealnøytralitet, natur, naturtap, matjord, jordvern

Budskap		
All bygging skal skje ved fortetting nær kollektivknutepunkt. Følger RPA. (17). Nullvisjon for nedbygging av natur (18) Nullvisjon for nedbygging av matjord (19)	Nesten det samme som arealnøytralitet	MDG19
MDG-Kritikk: Sier ikke noe eksplisitt om arealnøytralitet. Vil bygge sykkelveier på tvers av tettstedene i kommunen (11) og en vedtatt ekspresssykkelvei fra Ski til Oslo Vil imøtekomme initiativ til etablering av økolandsby. (19)	Sykkelveier og økolandsbyer tar også arealer. Man har ikke anledning til å styre folks livsstil etter at en økolandsby er regulert.	MDG19
SV; Boligbygging skal ikke gå ut over dyrket mark, nevner enkelte områder som ikke skal røres.		SV19
Sv-Kritikk: Øker antall sykkelstier i hele kommunen, oppretter kommunalt tomte- og utbyggingsselskap som sikrer god og langsiktig tilgang til tomter og sosial boligbygging	Dette tar arealer	SV19

Venstre: Vil ta vare på flotte natur- og friluftsområder, dyrka mark og kystlinje: Østmarka nasjonalpark og bevare naturområder som Svartskog og Slorene. Sier at bit-for-bit-nedbygging er en trussel mot biologisk mangfold. Vil sikre at naturområder av lokal, regional og nasjonal verdi ivaretas, vil også bevare tettstedsnære naturområder, våtmarker og myrer, sykkelgodtgjørelse, bygge sykkelhoteller, utfase veisalt, redusere unødvendig plastbruk	Nærmer seg arealnøytralitet	V19
Venstre-kritikk: Nevner ikke arealnøytralitet. Skal ta vare på flott natur, men hva med natur som ikke er flott? Skal ivareta natur i reguleringsplaner, mener tap av biologisk mangfold og intakt natur er et stort problem, men nevner ikke at det beste for naturen er å ikke bygge der.		V19
Ap: bevare tilgangen til sjøen, marka og naturen, og verne små skogsområder (4), nullvisjon for tap av matjord (7),		Ap19

2. Finner vi noe i partiprogrammene som tyder på at partiene forplikter seg videre til arealnøytralitet i 2023-2027?

Budskap	Kommentar	Program
MDG23: "Bevaring av all natur og dyrka mark - og naturrestaurering som øker naturmangfoldet igjen" er fjerde hovedpunkt (s.2), Tar æren for at Nordre Follo har blitt en arealnøytral kommune. Vil nå at Nordre Follo skal bli en arealpositiv kommune. Det skal settes som et forpliktende mål at areal med natur skal utvides og at naturmangfoldet i eksisterende naturområder skal bli rikere. Gjennomføre prosjekter for restaurering av natur. Ikke gi dispensasjoner fra kommunens arealplan. Vurdere vern av områder i kommuneskogene. Ikke nye lysløyper i kommunen (23).		MDG23
SV23: Skal stanse nedbygging av natur og dyrka mark, vil for hver kvadratmeter med natur som blir borte skal det erstattes med ny		

<p>beplantning av skog og mark. Vil jobbe aktivt for jordvern og arealnøytralitet. Mener FNs bærekraftsmål bør bety mindre dispensasjoner og større vern. Videreføre utbygging innenfra-og-ut.</p>		
<p>SV23-kritikk: vil bygge sykkelveier, tomteselskap</p>		
<p>Venstre23: vil gjøre arealnøytralitet gjeldende for all planlegging. Nevner mange naturområder og prinsipper, og vil bygge innenfra-og-ut. Påpeker viktigheten av å aktivt videreutvikle arealregnskap i den kommende kommunestyreperioden.</p>	<p>Skiller seg noe fra de andre ved å påpeke viktigheten av arealregnskap.</p>	
<p>Arbeiderpartiet23: Nordre Follo skal være en arealnøytral kommune, kommunen skal videreutvikle sitt arealregnskap.</p>		

VEKST

4. Hva sier partiprogrammene som kan plassere lokalpartiet på linjen mellom vekst, grønn vekst og nedvekst? Søkeord: vekst, nedvekst, deleordninger, deleøkonomi, BUA, kollektiv, forbruk, redusere, minimere, reparasjon, håndverk, (forbud mot) reklame, matsvinn, (redusert) arbeidstid, fritid, innbygger, økonomi, (mindre) bil, sosial ulikhet

Budskap		Retning	Hvem
<p>MDG-nedvekst19: Mer tid til venner og familie, gammelskog, uorganisert idrett, BUA, utlånsordninger, lavt materielt forbruk, sikker sykkelparkering, kilometergodtgjørelse for sykling, betalingsparkering, bildeling og bilkollektiv, sekstimersdag, redusert arbeidstid, vekk fra New Public Management, vedlikehold foran nybygg, sirkulær økonomi, delingsøkonomi, utrede innføring av eiendomsskatt, mer reparasjoner, belønne lavt forbruk, kortreiste ferier, redusert matsvinn,</p>		<p>Nedvekst, har et fyldig miljøprogram, kanskje ikke så overraskende. Her er det mange tiltak som peker i retning av at Nordre Follo har tilhengere av nedvekst i lokallaget. De vil redusere mye, og tør å insinuere at de kanskje vil ha eiendomsskatt. Det av programmene i 2019-2023 som peker mest mot nedvekst.</p>	MDG19
<p>MDG-vekst19: Offensiv holdning til moderne, elektriske transportformer, vil imøtekomme initiativ til etablering av økolandsby. (19)</p> <p>MANGLER: Sier ikke at man <i>ikke</i> skal bygge, eller sette en stopper for denne utviklingen.</p>		<p>Grønn vekst-argumenter? kan ikke økolandsby fort bli en noe drømmende grønnvaskende unnskyldning for byspredning? Eksisterende bebygde strukturer må bli øko-byer skal vi lykkes med omstillingen. Kommer an på omfang og kriterier.</p>	MDG19
<p>MDG-nedvekst23: Vegetarisk mat skal være norm på alle kommunale arrangement (6) (biff), institusjoner skal ha fullverdige vegetariske alternativer hver dag og to dager i uken skal være helvegetarisk (biff). BUA (biff), uorganisert aktivitet (biff), redusere bilavhengighet, redusere lekser i skolen (fritid), 1.-4. trinn hovedsakelig leksefri (fritid), har ambisjon om at det totale transportbehovet reduseres (bil), vurderer fjerning av</p>			MDG23

<p>gateparkering for å få sykkelfelt (bil), (19 punkter under eget delkapittel “sykkel og gange”), vil minimere bruken av flyreiser (boeing), vil redusere bilbruken (bil), kommunens bilpark skal inngå i bildeleordning (bil), betalingsparkering i sentrumsområder og ved idrettsanlegg (bil), redusere arealer til parkering (bil), for eiendomsskatt med sosial profil (bolig/biff), bruktbutikker, utlånsentral og reparasjonsverksted (biff), kommunens møter, kurs og konferanser holdes lokalt (bil), vil <i>legge til rette for krav om</i> sirkulære løsninger i anskaffelser. Vil involvere innbyggere, lag og foreninger tidlig i kommunale planer og prosesser, og involvere organisasjoner med lokal tilhørighet i planleggingen (demokrati), pop-up-aktiviteter på attraktive kommunale plasser. Fairtrade-kommune, BUA, vurdere rammeavtale på brukte møbler og annet, kontraktfestede krav til reparasjon i rammeavtaler, arealpositivitet: <i>areal med natur skal utvides og naturmangfoldet i eksisterende naturområder skal bli rikere</i>, naturpositivitet, kartlegge potensiale for økt matproduksjon, andelsjordbruk, forbud mot bygging på myr og matjord, så restriktive som mulig til skogsbilveier, (ambisiøse klimamål), gjenbrukssted for byggematerialer for private og næringsliv, fase ut unødvendige engangsartikler, stimulere til bærekraftige nærmiljøsentre med bruktbutikk, reparasjonsverksted, utlånsentraler m.m., prioritere vedlikehold foran nybygg, fase ut bruken av veisalt, streng regulering av reklame i offentlige rom, forby oppskyting av fyrverkeri.</p>			
<p>MDG-vekst23: vil skille gående, syklist og bilkjørende fra hverandre i nye og eksisterende veiløsninger (arealkrevende), vil imøtekomme initiativ til etablering av økolandsby. Vil bygge vedtatt ekspressykkelvei mellom Oslo og Ski via Kolbotn.</p>			
<p>SV-nedvekst19: kollektiv i stedet for privatbil, bofellesskap med gode fellesaraler, stimulere til “aktiv dyrking”,</p>		<p>Nedvekst?? Lite nedvekst å spore her, men programmet er også ganske tynt på miljø generelt.</p>	<p>SV19</p>
<p>SV-vekst19: Snakker om den sedvanlige “bærekraftige” forvaltningen av arealene, vil ha arealeffektive virksomheter med mange arbeidsplasser.</p>		<p>Grønn vekst. Bærekraftig bruk av arealene er i stor grad et utvannet begrep, og vil ofte</p>	<p>SV19</p>

		bety grønn vekst.	
<p>SV-nedvekst23: Klimanøytral innen 2032. Arbeide for plukkhogst fremfor flatehogst, redusere materielt forbruk i kommunen, tiltak for økt deling, styrke BUA, sikre badevann i Kolbotnvannet, skal vurdere gjenbruk/rehabilitering av bygg, halvering av matsvinn innen 2030, planleggingen skal redusere transportbehovet, vil invitere tjenester med bildeling, vil skrote E18-utbyggingen Vinterbro-Retvedt. Videreføre prøveprosjekt med leksefri skole, styrke elevdemokrati og elevmedvirkning, ha flere lavterskel-kulturtilbud, og muliggjøre deltakelse for alle ved hjelp av lav egenbetaling, styrke bibliotekene, oppgradere parker og turområder med aktivitetsmuligheter. Nye boliger skal bygges i eksisterende boligfelt, evt. I høyden, forsøksordning med 6-timers arbeidsdag med full lønnskompensasjon, vil innføre eiendomsskatt, vil styrke etisk fondsforvaltning</p>	<p>En utvikling i retning nedvekst siden 2019, men har mange punkter som er lite forpliktende : arbeide for, vurderer, invitere til, eller som er mål ute for eget myndighetsområde (E18, der</p>		SV23

	kan kommu- nestyret ta stilling til bompenge- løsing, men ikke skrote prosjektet)		
SV-vekst23: vil ha sammehengende og atskilte gang- og sykkelveier og <i>satse på</i> jernbane, vil oppgradere turområder med aktivitetsmuligheter som klatrevegger, treningsapparater og isbaner. Vil opprette kommunalt tomte- og utbyggingsselskap som sikrer god og langsiktig tilgang til tomter og sosial boligbygging (!?).			SV23
Venstre-nedvekst19: matsvinn, nullvekstmålet i biltrafikken, bildeling, gjenbruk av bygg, andelsjordbruk, parselhager og urbant landbruk, gjenbruk av bygg, markeder for lokalprodusert mat, møteplasser for ikke-organisert aktivitet,		Nedvekst, er mer fokusert på lokalmat og matsvinn, nevner nullvekstmålet i biltrafkk men nevner svært få tiltak for å nå målet.	V19
Venstre-vekst19: Nevner ikke streng p-norm. Vil ha arealeffektive virksomheter med mange arbeidsplasser, sykkelveier og mer		Grønn vekst	V19
Venstre23-nedvekst: vil sikre fullt innsyn i reelle påvirkningsmuligheter i politiske prosesser, all trafikkvekst skal skje gjennom gange, sykkel og kollektivreiser (nullvekstmålet), styrke innbyggernes medvirkning i plansaker, innføre brukervennlige digitale løsninger som forenkler innbyggernes kontakt med kommunen, vil gjøre arealnøytralitet gjeldende for all		Har utvidet tiltakslisten, men tar ikke helt av heller. Venstre unngår mange upopulære tiltak, og plasserer seg støtti troen på grønn vekst.	V23

<p>planlegging, nevner mange konkrete naturområder de vil ta vare på, sikre meldeplikt for hogst i kommunen, skjerpet etisk fondsforvaltning, unngå markberedning i kommuneskogen, klimavennlige byggematerialer, utslippsfrie bygge- og anleggsplasser, samarbeide om anlegg for gjenbruk av byggematerialer, gjenbruk skal alltid vurderes, grønne tak, jobbe for å redusere tungtrafikk gjennom kommunen, øke bruken (?) av fairtradeprodukter og økologiske varer, stille kommunale bygg til disposisjon for klesbyttedager og liknende arrangementer som oppmuntrer til gjenbruk, redusere matsvinn i kommunal virksomhet, kommunen skal også tilby kjøttfrie alternativer, stimulere til hjemmekompostering, utfase veisalt, Nedre Torg som møteplass, nye parkeringsanlegg skal i hovedsak plasseres under bakken, legge til rette for andelsjordbruk, parselhager og urbant landbruk, sikre mangfold av aktiviteter og tilbud der folk bor, etablere flere gågater, miljøgater og bilfrie soner i lokalsentre, flere inkluderende boformer som muliggjør bærekraftig livsstil, videreutvikle BUA, satse på frivilligheten, redusere pris på kulturskolen for lavinntektsfamilier,</p>			
<p>Venstre23-vekst: Vil ikke innføre eiendomsskatt i perioden 2023-2027. Vil ha et mer sammenhengende sykkelveinett, arbeide for flere innfartsparkeringsplasser, flere gang- og sykkelstier, nye næringsområder må etableres i tilknytning til hovedvei eller bane.</p>			V23
<p>Arbeiderpartiet19-nedvekst: skape bysentrum med minst mulig reklame og forby retusjerte modeller på kommunens eiendom, satse på el-bysykelordningen, bli "plastfri kommune", teste ut 6-timers dag, arbeide mot matsvinn, returpunkt for mat, bruke resirkulerte produkter og materialer, minimere avfall og øke gjenbruk, BUA-ordningen, mot flatehogst i turområder i kommuneskogen, beholde leksefri skole, "nabolagsmillionen" til sosiale tiltak i nabolagene, redusere veisalting</p>		<p>Nedvekst? Er alene om å ha punkt om reklame, og punkt mot flatehogst i kommunale skoger. Ingenting her</p>	
<p>Ap-vekst19: Ha reell nysatsing på sosial boligbygging, nye boliger skal bygges med fremtidens transportmåter og med god buffer mot områder rundt. Parkeringspolitikk for håndverkere (!), er positive til modernisering av</p>		Grønn vekst.	

<p>landbruket (som arbeidsplass), heltid skal være normalen i kommunen, vil ha flere sykkelveier, etablere ringvei rundt Ski og ha flere innfartsparkeringsplasser ved togstasjonene. Vil ha heldagsskole.</p>			
<p>Arbeiderpartiet23-nedvekst: videreutvikle BUA-tilbudet, fortsette arbeidet mot matsvinn, kommunen skal forbruke minst mulig (se etter produkter som er gjenbrukt, gjenvunnet eller resirkulert), god klimaprofil på nybygg, rehabilitering foran nybygg, frivillige kulturorganisasjoner får låne kommunale lokaler, Nordre Follo skal være en arealnøytral kommune, mindre bruk av veisalt, mindre tungtrafikk gjennom sentrumsområder og tettsteder, vedlikeholdsetterslepet på kommunale bygg og eiendom skal innhentes,</p>			
<p>Arbeiderpartiet23-vekst: vil bygge lysløype mellom Langhus, Oslo, Tårnåsen og Greverud, sikre godt svømmehalltilbud på Kolbotn (?), vil videreutvikle egenorganisert aktivitet som f.eks. skateparker, discgolf og andre tilbud (nedvekst og vekst), gi landbruksnæringen gode vilkår for videre vekst og utvikling, kontorarbeidsplasser og andre arbeidsplassintensive virksomheter, sikres nødvendig innfartsparkeringsplasser, forlenge Søndre Tverrvei, heltidsarbeid skal være normalen i kommunen,</p>			